

**«МЕМЛЕКЕТТІК АННУИТЕТТІК КОМПАНИЯ»
ӨМІРДІ САҚТАНДЫРУ КОМПАНИЯСЫ»
АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ**

**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН
ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК
ЖӘНЕ ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ ЕСЕБІ**

МАЗМУНЫ

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП	6
ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗАЛАЛ ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП.....	11
МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП.....	13
2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП.....	14
1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР	16
2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ	16
3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ	23
4. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР	39
5. МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР	40
6. КАПИТАЛ.....	42
7. ӨЗГЕ ДЕ АҒЫМДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР	42
8. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ.....	43
9. САҚТАНДЫРУ ҚЫЗМЕТТЕРІ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР	44
10. САҚТАНДЫРУ ЖӘНЕ ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ ШАРТТАРЫ.....	45
11. ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ТАБЫС	57
12. ШЕТЕЛ ВАЛЮТАСЫМЕН ОПЕРАЦИЯЛАРДАН ТҮСКЕН ТАЗА ПАЙДА	59
13. ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ШЫҒЫСТАР.....	59
14. ПАЙДА САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫС (ҮНЕМДЕУ60	
15. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАР	60
16. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖӨНІНДЕГІ САЯСАТ.....	61
17. ӘДІЛ ҚҰН	79
18. КАПИТАЛДЫ БАСҚАРУ.....	80
19. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР	81
20. ЕСЕПТІ КҮННЕН KEЙІНГІ ОҚИҒАЛАР	81

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

«Мемлекеттік аннуитеттік компания» өмірді сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының Директорлар кеңесіне

Пікір

Біз «Мемлекеттік аннуитеттік компания» өмірді сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамы ұйымының (бұдан әрі - «Компания») 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есептен, көрсетілген күні аяқталған жыл үшін пайдалар мен залалдар және өзге де жиынтық кіріс туралы есептен, меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есептен және ақша қаражатының қозғалысы туралы есептен, сондай-ақ есеп саясатының негізгі ережелеріне қысқаша шолуды қоса алғанда, қаржылық есептілікке ескертпелерден тұратын қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің ойымызша, қоса беріліп отырған қаржылық есептілік Компанияның 2024 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күні аяқталған жыл ішіндегі оның қаржылық нәтижелері мен ақша қаражатының қозғалысын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес барлық елеулі қатынастарда анық көрсетеді.

Пікір білдіру үшін негіз

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз бұдан әрі қорытындымыздың «Аудитордың қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық этика стандарттары жөніндегі Кеңестің *Кәсіби бухгалтерлер этикасы кодексіне* (БХЭСК Кодексі) сәйкес Қоғамға қатысты тәуелсізбіз және біз БХЭСК Кодексіне сәйкес өзге де этикалық міндеттерді орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдемелер өз пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті және тиісті болып табылады деп ойлаймыз.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық ХҚЕС-на сәйкес көрсетілген қаржылық есептілікті дайындау және дұрыс ұсыну үшін және басшылық жосықсыз іс-әрекеттер немесе қателер салдарынан елеулі бұрмалаушылықтары жоқ қаржылық есептілікті дайындау үшін қажетті деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапты болады.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыруға қабілеттілігін бағалау үшін, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашқаны үшін және басшылық Компанияны таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниет білдірген немесе оның қызметін таратудан немесе тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда, қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде есептілікті жасағаны үшін жауапты болады.

Корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғалар Компанияның қаржылық есептілігін дайындауды қадағалау үшін жауапты болады.

Аудитордың қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржылық есептілікте жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан айтарлықтай бұрмалаушылық болмайтынына және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық қорытындыны шығаруда ақылға қонымды сенім алу болып табылады.

Ақылға қонымды сенімділік сенімділіктің жоғары дәрежесін білдіреді, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудиттің олар болған кезде әрдайым елеулі бұрмалаушылықтарды анықтайтынына кепілдік болып табылмайды.

Бұрмалау жосықсыз әрекеттердің немесе қателердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке-жеке немесе жиынтығында осы қаржылық есептілік негізінде қабылданатын пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізді түрде жорамалдауға болатын болса, елеулі болып есептеледі.

орындаймыз:

- жосықсыз әрекеттердің немесе қателердің салдарынан қаржы есептілігінің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдер әзірлейміз және жүргіземіз; өз пікірімізді білдіруге негіз болуы үшін жеткілікті және лайықты болып табылатын аудиторлық дәлелдер аламыз. Жосықсыз әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалауды таппау тәуекелі қатенің нәтижесінде елеулі бұрмалауды таппау тәуекелінен жоғары, өйткені жосықсыз әрекеттер сөз байласуды, жалғандықты, ақпаратты қасақана жіберуді, бұрмалап ұсынуды немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту әрекеттерін қамтуы мүмкін;
- жағдайларға сай келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында, бірақ Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатынсыз аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің ұғымын аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың және басшылық дайындығын ақпаратты тиісті ашудың негізділігін бағалаймыз;
- басшылықтың қызмет үздіксіздігі туралы жорамалды қолдануының заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдердің негізінде – нәтижесінде Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыруға қабілеттілігіне елеулі күмән туындауы мүмкін оқиғалармен немесе шарттармен байланысты елеулі белгісіздіктің бар екені туралы тұжырым жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деп тұжырым жасасақ, біз өзіміздің аудиторлық қорытындымызда қаржы есептілігінде ақпараттың сәйкесінші ашылуына назар аударуға немесе, егер ақпаратты мұндай ашу лайықсыз болып табылса, өз пікірімізді өзгертуге тиіспіз. Біздің тұжырымдарымыз өзіміздің аудиторлық қорытындымыз жасалған күнге дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақ оқиғалар немесе шарттар Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкеп соқтыруы мүмкін;
- қаржылық есептіліктің тұтастай ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын, оның ішінде ақпараттың ашылуын, сондай-ақ қаржылық есептіліктің оның негізінде жатқан операциялар мен оқиғалар олардың бұрыс ұсынылуын қамтамасыз ететіндей болып ұсынылуын бағалауды жүргіземіз.

Біз корпоративтік басқару үшін жауап беретін тұлғалармен ақпараттық өзара әрекеттестікті жүзеге асырып, олардың назарына басқалармен қатар аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімі туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер туралы, оның ішінде біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты хабарлаймыз.

Шынғысбек Сартаев
«Russell Bedford A+ Partners» ХАК»
ЖШС
Аудит жөніндегі серіктесі

Аудитордың біліктілік куәлігінің №
МФ-0000297, 09.11.2015 ж.

Шолпанай Құдайбергенова
«Russell Bedford A+ Partners» ХАК» ЖШС
Бас директоры

Аудиторлық қызметпен айналысуға арналған
№18013076 мемлекеттік лицензиясын Қазақстан
Республикасы Қаржы министрлігінің Ішкі
мемлекеттік аудит комитеті 2018 жылғы «03»
шілдеде берген .

050000, Алматы қаласы, Қазақстан Республикасы
Бостандық ауданы, Әбіш Кекілбайұлы көшесі, 34-үй

2025 жылғы 27 мамыр

**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ
ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ БАСШЫЛЫҚТЫҢ
МӘЛІМДЕМЕСІ**

Тәуелсіз аудиторлардың ұсынылған есебінде қамтылған аудиторлардың міндеттерін сипаттаумен бірге қаралуға тиіс төмендегі мәлімдеме «Мемлекеттік аннуитеттік компания» өмірді сақтандыру компаниясы» АҚ (бұдан әрі - Компания) қаржылық есептілігіне қатысты аудиторлардың жауапкершілігін шектеу мақсатында жасалды.

Компания басшылығы 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның қаржылық жағдайын, сондай-ақ осы күнге аяқталған жыл ішіндегі оның қызметінің нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысын және капиталдағы өзгерістерін халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес барлық елеулі аспектілерде шынайы көрсететін қаржылық есептілікті дайындау үшін жауап береді.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық:

- Бухгалтерлік есептің тиісті қағидаттарын таңдау және оларды дәйекті қолдану;
- Негізделген бағалар мен есептеулерді қолдану;
- ХҚЕС талаптарын сақтау немесе қаржылық есептілікке ескертпелерде ХҚЕС-тен барлық елеулі ауытқуларды ашу; және
- Мұндай жорамал заңсыз болған жағдайларды қоспағанда, компания өз қызметін таяу болашақта жалғастырады деген жорамалға сүйене отырып, қаржылық есептілікті дайындау үшін жауапты болады.

Басшылық сондай-ақ:

- Компанияда ішкі бақылаудың тиімді және сенімді жүйесін әзірлеу, енгізу және оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету;
- Кез келген сәтте Компанияның қаржылық жағдайы туралы ақпаратты жеткілікті дәлдік дәрежесімен дайындауға және қаржылық есептіліктің ХҚЕС талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесін қолдау;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бухгалтерлік есепті жүргізу;
- Компания активтерін қорғау үшін өз құзыреті шегінде шаралар қабылдау;
- Алаяқтық және өзге де теріс пайдалану фактілерін анықтау және болдырмау үшін жауапты болады.

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін осы қаржылық есептілікті Компания басшылығы 2025 жылғы 27 мамырда бекітті және оның атынан қол қойды:

Басқарма Төрағасы

К.А. Мукажанов

Бас бухгалтер - БЕЖҚЕД директоры

А.А. Лубакирова

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП

	ЕСКЕРТНЕЛЕР	31.12.2024	31.12.2023
АКТИВТЕР:			
Кассадағы және банктердегі ақша қаражаты	16	946 447	7 200 243
Саудалық және өзге де дебиторлық берешек			
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	11, 16	20 658 266	24 650 269
Әділ құн бойынша ескерілетін қаржы активтері	11	13 058 205	497 621
Қайта сақтандыру шарты бойынша активтер		1 635 397	2 071 823
Негізгі құралдар	4	25 028	26 167
Материалдық емес активтер	5	24 246	27 468
Корпоративтік табыс салығы бойынша артық төлеу		281 922	281 922
Өзге де активтер		62 063	64 042
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ		36 691 574	34 819 555
МІНДЕТТЕМЕЛЕР:			
Ағымдағы салық міндеттемелері	7	37 392	55 331
Саудалық және өзге де кредиторлық берешек	7	345 263	81 075
Сақтандыру шарты бойынша міндеттемелер	10	26 383 311	25 452 530
Қаржы шарттары бойынша міндеттемелер (ХҚЕС 9 бойынша зейнетақы аннуитеттері)		226 273	475 489
Өзге де міндеттемелер		115 869	447 814
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ		27 108 108	26 512 239

КАПИТАЛ:

Жарғылық капитал	6	3 560 298	3 560 298
Бөлінбеген пайда, оның ішінде:		5 707 674	4 950 194
Әділ құн резерві		315 494	(203 176)

КАПИТАЛ ЖИЫНЫ	9 583 466	8 307 316
---------------	-----------	-----------

МІНДЕТТЕМЕЛЕР МЕН КАПИТАЛ ЖИЫНЫ	36 691 574	34 819 555
------------------------------------	------------	------------

* КОСА БЕРІЛІП ОТЫРҒАН ЕСКЕРТПЕЛЕР ОСЫ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІҢ АЖЫРАМАС БӨЛІГІ БОЛЫП ТАБЫЛАДЫ.

БАСҚАРМА ТОРАҒАСЫ

К.А. МУКАЖАНОВ

БАС БУХГАЛТЕР

- БЕЖКЕД ДИРЕКТОРЫ

А.А. ЛУБАКИРОВА

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗАЛАЛ ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП

ЕСКЕРТПЕЛЕР		2024	2023
Сақтандыру бойынша түсім	8	2 643 882	2 909 262
Сақтандыру қызметтері бойынша шығыстар	9	(890 985)	(3 832 711)
Шығарылған сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру қызметтерін көрсету нәтижесі		1 752 897	(923 449)
Төленген қайта сақтандыру сыйлықақыларын болу		(740 250)	(561 847)
Қайта сақтандыру шарттары бойынша өтелген сомалар		(150 871)	(77 978)
Ұсталатын қайта сақтандыру шарттары бойынша таза шығыстар		(891 121)	(639 825)
Сақтандыру қызметтерін көрсету нәтижесі		861 775	(1 563 274)
Қаржылық кіріс - пайыздық кіріс	12	3 378 851	3 169 520
Қаржылық кіріс - өзгелері	12	27 180	34 223
Қаржы активтері мен шарттар бойынша активтердің құнсыздануынан болған залал немесе пайда (құнсызданудан болған залалдарды қалпына келтіруді қоса алғанда)		20	648 321
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілген қаржы активтері істен шыққан кездегі өзге де жиынтық кірісті қайта жіктеуден пайда немесе залал		201 034	
Өзге де пайдалар мен залалдар			
Шетел валютасымен операциялардан түскен таза пайда	13	752 002	(125 104)
Инвестициялардан түскен таза кіріс		4 359 087	3 726 960
Шығарылған сақтандыру шарттары бойынша қаржылық кірістер/(шығыстар)		(2 473 899)	(733 944)
Ұсталатын қайта сақтандыру шарттары бойынша қаржылық кірістер/(шығыстар)			183 930
Сақтандыру бойынша таза қаржылық кірістер/(шығыстар)		(2 473 899)	(550 014)

Сақтандыру және инвестициялар бойынша таза нәтиже		2 746 964	1 613 672
Операциялық шығыстар	14	(1 697 647)	(1 563 917)
Қаржы шарттары бойынша пайыздық кіріс		(99 241)	6 403
Қаржы шарттары бойынша кірістер		5 245	9 180
Қаржы шарттары бойынша қаржылық шығыстар		(155 220)	(112 247)
Өзге де кірістер мен шығыстар		(24 024)	65 506
Салық салынғанға дейінгі пайда		776 077	18 597
Пайдаға салынатын салық		15	-
Жыл ішіндегі пайда		776 077	18 597
Жыл ішіндегі өзге де жиынтық кіріс			
Кейіннен пайда немесе залал құрамына қайта жіктелуі мүмкін баптар:			
ОЖКАӨҚ бойынша бағаланатын борыштық құралдар:			
ОЖКАӨҚ санатындағы борыштық құралдарға инвестициялардың әділ құнының өзгеруінен пайда/(залал)		711 245	2 766
Шегергенде: Шығу кезінде пайда немесе шығын құрамына қайта жіктелген ОЖКАӨҚ санатындағы борыштық құралдарға инвестициялар бойынша кумулятивтік (пайда)/залал		(192 575)	-
Пайдаға салынатын салықты шегергендегі жыл ішіндегі өзге де жиынтық табыс		518 670	2 766
Пайдаға салынатын салықты шегергендегі жалпы жиынтық табыс		1 294 747	21 363

* Қоса берілін отырған ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫ

К.А. МУКАЖАНОВ

БАС БУХГАЛТЕР

- БЕЖКЕД ДИРЕКТОРЫ

А.А. ЛУБАКИРОВА

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП

	Жарғылық капитал	Әділ құн резерві	Бөлінбеген пайда	Меншікті капитал жиыны
2023 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	3 560 298	(205 942)	5 259 525	8 613 881
2023 жылғы жиынтық кіріс				-
Жыл ішіндегі таза пайда			18 597	18 597
Өзге де жиынтық кіріс		2 766		2 766
2023 жылғы жалпы жиынтық кіріс		2 766	18 597	21 363
Жарияланған дивидендтер (6-ескертпе)			(327 928)	(327 928)
2023 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	3 560 298	(203 176)	4 950 194	8 307 316
2024 жылғы жиынтық кіріс				
Жыл ішіндегі таза пайда			776 077	776 077
Өзге де жиынтық кіріс		518 670		518 670
2024 жылғы жиынтық кіріс жиыны		518 670	776 077	1 294 747
Жарияланған дивидендтер (6-ескертпе)			(18 597)	(18 597)
2024 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	3 560 298	315 494	5 707 674	9 583 466

* Қоса берілін отырған ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫ

К.А. МУКАЖАНОВ

БАС БУХГАЛТЕР

- БЕЖКЕД ДИРЕКТОРЫ

А.А. ЛУБАКИРОВА

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША
АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

	ЕСКЕРТПЕЛЕР	2024 Ж.	2023 Ж.
Операциялық қызметтен ақша ағындары			
Салық салынғанға дейінгі пайда		776 077	18 597
Түзетулер:			
Тозу және амортизация		16 796	19 470
Қаржы активтері мен шарттар бойынша активтердің құнсыздануынан болған залал немесе пайда (құнсызданудан болған шығындарды қалпына келтіруді қоса алғанда)		1 214	(648 321)
Операциялық қызметке байланысты емес валюталық операциялар бойынша залал (пайда)		(537 220)	
Есептелген пайыздар бойынша кірістер		(3 415 517)	(3 169 520)
Негізгі құралдарды есептен шығарудан залал (пайда)			
Есептелген пайдаға салынатын салық			
Операциялық активтер мен міндеттемелер өзгергенге дейін операциялық қызметте пайдаланылған ақша қаражаты		(3 158 650)	(3 779 774)
Операциялық активтердің азаюы:		(6 477 601)	1 318 881
Депозиттерді қайтару		-	639 375
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері		2 430 623	526 696
Әділ құн бойынша ескерілетін қаржы активтері		(9 346 630)	-
Сақтандыру шарттары бойынша активтер		-	-
Қайта сақтандыру шарттары бойынша активтер		436 426	37 118
Өзге де активтер		1 980	115 692
Операциялық міндеттемелердің ұлғаюы (азаюы):		595 867	145 462
Ағымдағы салық міндеттемелері (пайдаға салынатын салық бойынша міндеттемелерден басқа)		(17 939)	20 600
Саудалық және өзге де кредиторлық берешек		264 188	44 495
Сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер		930 781	80 120
Зейнетақы аннуитеті шарттары бойынша қаржылық міндеттемелер		(249 216)	(96 665)
Өзге де міндеттемелер		(331 947)	96 912
Операциялық қызметте пайдаланылған ақша ағындары		(9 040 384)	(2 315 431)
Алынған пайыздар		2 817 619	3 158 247
Төленген пайдаға салынатын салық		-	-

Операциялық қызметтен түскен таза ақша ағындары	(6 222 765)	842 816
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу	(12 434)	(7 875)
Инвестициялық қызметте пайдаланылған таза ақша ағындары	(12 434)	(7 875)
Қаржылық қызметтен ақша ағындары		
Төленген дивидендтер	(18 597)	(327 928)
Қаржылық қызметте пайдаланылған таза ақша ағындары	(18 597)	(327 928)
Ақша қаражатының және олардың баламаларының таза өзгеруі	(6 253 796)	507 013
Жыл басындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	7 200 243	6 693 230
Айырбас бағамдары өзгерістерінің әсері	-	-
Жыл соңындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	946 447	7 200 243

* ҚОСА БЕРІЛІП ОТЫРҒАН ЕСКЕРТПЕЛЕР ОСЫ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІҢ АЖЫРАМАС БӨЛІГІ БОЛЫП ТАБЫЛАДЫ.

БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫ

К.А. МУКАЖАНОВ

БАС БУХГАЛТЕР

- БЕЖҚЕД ДИРЕКТОРЫ

А.А. ЛУБАКИРОВА

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Ұйымдық құрылым және қызмет

«Мемлекеттік аннуитеттік компания» өмірді сақтандыру компаниясы» АҚ (бұдан әрі – «Компания») жарғылық капиталына мемлекет жүз пайыз қатысатын «Мемлекеттік аннуитеттік компания» өмірді сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамын құру туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2004 жылғы 24 желтоқсандағы № 1377 қаулысына сәйкес құрылды. 2005 жылғы 15 маусымда Компания тіркелді, БСН 050640002859.

Компанияның «Өмірді сақтандыру» саласында сақтандыру қызметін жүзеге асыруға Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі (бұдан әрі - ҚР ҚНРДА) берген 2022 жылғы 11 қазандағы № 2.2.2 лицензиясы бар (алғаш рет 2005 жылғы 27 шілдеде № 39-1/1 алынған).

Компания қызметінің негізгі түрі өмірді сақтандыру, аннуитеттік сақтандыру және жазатайым оқиғалардан сақтандыру болып табылады.

Компанияның заңды мекенжайы: Қазақстан, Астана қаласы, Есіл ауданы, Мәңгілік Ел даңғылы, 30-ғимарат, пошталық индексі 010000. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның Қазақстан Республикасының аумағында 15 филиалы бар.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның жалғыз акционері және оның соңғы бақылаушы тарапы Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі тұлғасындағы Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттары

Компания өз қызметін негізінен Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асырады. Осының салдарынан Компания Қазақстан Республикасының нарықтарында экономикалық және қаржылық тәуекелдерге ұшырайды, олар дамушы нарықтарға тән сипатты ерекшеліктерді көрсетеді. Нормативтік құқықтық база мен салық заңнамасы жетілдіруді жалғастыруда, бірақ әртүрлі түсіндіру мүмкіндігіне жол берелі және құқықтық және фискалдық жүйелердің басқа кемшіліктерімен бірге Қазақстан Республикасында өз қызметін жүзеге асыратын кәсіпорындар үшін қосымша қиындықтар туғызатын жиі енгізілетін өзгерістерге ұшырайды. Осы қаржылық есептілік басшылықтың қаржылық-шаруашылық қызметті жүзеге асырудың қолданыстағы шарттарының Компания қызметінің нәтижелері мен қаржылық жағдайына ықтимал әсерін бағалауын көрсетеді. Қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттарын оған әрі дамыту басшылықты бағалаудан ерекшеленуі мүмкін.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ

ХҚЕС сәйкестігі туралы мәлімдеме

Осы қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес бекіткен редакциядағы Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС), сондай-ақ қазақстандық заңнаманың ХҚЕС-ке сәйкес өзінің қаржылық есептілігін дайындайтын компанияларға қолданылатын бөлімдеріне сәйкес дайындалды.

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін осы қаржылық есептілікті Компания басшылығы 2025 жылғы 27 мамырда бекітті.

Құнын анықтауға арналған база

Қаржылық есептілік өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтерінен басқа нақты шығындар бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды.

Функционалдық валюта және есептілікті ұсыну валютасы

Компанияның функционалдық валютасы қазақстандық теңге (бұдан әрі - теңге) болып табылады, ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола отырып, Компания жүргізетін операциялардың көпшілігінің және олармен байланысты, оның қызметіне әсер ететін мән-жайлардың экономикалық мәнін барынша жақсы көрсетеді.

Қазақстандық теңге осы қаржылық есептіліктің деректерін ұсыну валютасы да болып табылады.

Қаржылық есептіліктің барлық деректері тұтас мың теңгеге дейінгі дәлдікпен дөңгелектелген.

Кәсіби пікірлерді, есептік бағаларды және жорамалдарды пайдалану

Компанияның қаржылық есептілігін дайындау оның басшылығынан есептілікте ұсынылатын түсім, шығыстар, активтер мен міндеттемелер сомасына, сондай-ақ шартты міндеттемелер туралы ақпаратты ашуға әсер ететін есепті кезеңнің аяғында пайымдаулар енгізуді және бағалау мәндерін айқындауды талап етеді. Алайда, осы жорамалдар мен бағалау мәндеріне қатысты белгісіздік болашақта осындай жорамалдар мен бағалаулар қабылданатын активтің немесе міндеттемелердің баланстық құнына елеулі түзетулерді талап етуі мүмкін нәтижелерге әкелуі мүмкін.

Келесі қаржы жылының ішінде активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын елеулі түзетулерге себеп болуы мүмкін есепті күнгі бағалаулардағы болашақ туралы негізгі жорамалдар және өзге де негізгі белгісіздік көздері төменде каралады. Компанияның жорамалдары мен бағалау мәндері қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолда бар бастапқы деректерге негізделген. Алайда, ағымдағы жағдайлар мен болашаққа қатысты жорамалдар нарықтық өзгерістерге немесе Компанияның бақылауындағы емес жағдайларға байланысты өзгеруі мүмкін. Мұндай өзгерістер олардың болуына қарай жорамалдарда көрсетіледі.

Сақтандыру шарттарын бағалау үшін пайдаланылатын әдістер

Болашақ акция ағындарының ағымдағы құнын бағалау үшін Компания негізінен детерминирленген болжамдарды пайдаланады.

Болашақ акция ағындарын бағалау кезінде мынадай жорамалдар пайдаланылды:

- Олім-жітім/өмір сүру көрсеткіштері

Болжамдар ұлттық реттеуші кестелерге негізделген.

Күтілетін өмір сүру ұзақтығының ұлғаюы дереу аннуитеттік төлемдердің күтілетін құнының ұлғаюына алып келеді, бұл Компанияның болашақ күтілетін пайдасын төмендетеді.

- Шығыстар

Болжамды операциялық шығыстар қолданыстағы полистерді ұстауға және қызмет көрсетуге арналған болжамды шығындарды және осыған байланысты үстеме шығыстарды көрсетеді. Шығыстардың ағымдағы деңгейі тиісті шығыстар базасы ретінде қабылданады және күтілетін шығыстар инфляциясына түзетіледі.

Күтілетін шығыстар деңгейінің ұлғаюы компанияның болашақ күтілетін пайдасының төмендеуіне алып келеді.

Шарттың шекаралары шегіндегі акция ағындары сақтандыру шарттарын орындауға тікелей байланысты тұрақты және ауыспалы үстеме шығыстарды болуді камтиды. Мұндай үстеме шығыстар жүйелі және ұтымды болып табылатын және ұқсас сипаттамалары бар барлық шығындарға дәйектілікпен қолданылатын әдістерді пайдалана отырып, шарттар топтары бойынша бөлінеді.

- Бұзу коэффициенттері

Полистердің бұзылуы сақтанушылардың полистердің қолданылуын ерікті түрде тоқтатуына байланысты. Полистердің қолданылуын тоқтату туралы болашақ Компанияның тәжірибесіне негізделген статистикалық көрсеткіштерді пайдалана отырып айқындалады және өнімнің түріне, полистің қолданылу мерзіміне және сату үрдістеріне байланысты болады.

Полистің қолданылу мерзімінің бастапқы кезеңдерінде бұзу коэффициентінің ұлғаюы Компания пайдасының төмендеуіне әкеледі, алайда кейінгі ұлғаюлар жалпы алғанда өзінің әсері бойынша бейтарап болады.

Төменде күтілетін ақша ағындарына ең көп әсер ететін жорамалдар атап көрсетілген.

Дисконттау мөлшерлемелері

Сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер базалық портфельдің кірістілік қисығы бойынша күтілетін болашақ ақша ағындарын дисконттау жолымен есептеледі, дисконттау мөлшерлемесінің төменгі шегі тәуекелсіз мөлшерлеменен шектеледі. Тәуекелсіз мөлшерлемелер мемлекеттік бағалы қағаздардың кірістілігі негізінде айқындалады. Кредиттік тәуекелге түзету дефолт мөлшерлемелері және күтілетін кредиттік залалдар негізінде айқындалады.

Төменде болашақ ақша ағындарын дисконттау үшін қолданылатын дисконттау мөлшерлемелері келтірілген:

2024 жылғы 31 желтоқсан	1 жыл	3 жыл	5 жыл	10 жыл	15 жыл	20 жыл	30 жыл	40 жыл
Спот мөлшерлемелері	12.45%	10.93%	10.89%	10.86%	10.85%	10.84%	10.84%	10.83%
Форвардтық мөлшерлемелер	12.45%	12.27%	11.97%	11.77%	11.99%	11.98%	11.97%	11.97%
Ай сайынғы мөлшерлемелер	0.98%	0.97%	0.95%	0.93%	0.95%	0.95%	0.95%	0.95%
2023 жылғы 31 желтоқсан	1 жыл	3 жыл	5 жыл	10 жыл	15 жыл	20 жыл	30 жыл	40 жыл
Спот мөлшерлемелері	14,83%	13,38%	12,71%	12,14%	12,07%	11,99%	11,84%	11,69%
Форвардтық мөлшерлемелер	14,83%	12,51%	11,57%	11,58%	11,86%	11,71%	11,40%	11,10%
Ай сайынғы мөлшерлемелер	1,16%	0,99%	0,92%	0,92%	0,94%	0,93%	0,90%	0,88%

Қаржылық емес тәуекелге тәуекелді түзету

Қаржылық емес тәуекелге тәуекелді түзету Компания сақтандыру шарттарының топтары бойынша ақша ағындарының сомасы мен мерзімдеріне қатысты белгісіздік үшін талап ететін өтемақыны білдіреді және сақтандыру тәуекелін, шығындар тәуекелін және шығыстар тәуекелін қамтиды. Тәуекелге түзету сақтандырушы болашақ ақша ағындары ең жақсы бағалау сомасынан асатынына қатысты белгісіздікті жою үшін ұтымды төлейтін соманы көрсетеді.

Тәуекелді түзетуді есептеу мақсатында Компания келесі жорамалдарды рандомизациялайды: бұзу ықтималдығы, өлім ықтималдығы және шығыстардың инфляциясы.

Содан кейін таңдалған сегменттерден әрбір репрезентативтік шарт үшін ақша ағындары мен ағындарының келтірілген құнының 10000 итерациясы есептеледі.

Шығыстарды рандомизациялау үшін Компания орташа мән ретінде шығыстардың күтілетін инфляциясының (зейнетақы аннуитеті шарттары үшін LRC GMM есептеу үшін пайдаланылатын шығыстардың инфляциясы бойынша жол беру) және 2022, 2023 және 2024 жылдардағы сақтандыру шарттарына өзгерістер енгізуге арналған шығыстарды және шығындарды реттеуге арналған шығыстарды сүйемелдеуге арналған шығыстар инфляциясының стандартты ауытқуының 0-ден 1-ге дейінгі кездейсоқ шамасына тең ықтималдықпен NormInv бөлуді қолданады.

Компания барлық алдыңғы жылдардағы деректер негізінде бұзу ықтималдығының рандомизациясын қолданады, бұзу ықтималдығының нақты мәндерінің күтілгеннен ауытқуын қолданады.

Сақтандыру шарттары бойынша тәуекелге түзету 75% сенімді деңгейге сәйкес келеді.

Шартта көзделген қызметтер үшін маржаның амортизациясы

CSM - болашақта қызмет көрсету шамасына қарай Компания танитын еңбек сіңірілмеген пайданы білдіретін сақтандыру шарттарының тобы бойынша активтің немесе міндеттеменің құрауышы. Сақтандыру шарттарының тобы бойынша CSM сомасы осы кезеңде сақтандыру шарттарының тобы бойынша ұсынылған сақтандыру шарты бойынша көрсетілетін қызметтерді көрсету үшін әрбір кезеңде сақтандырудан түскен түсім ретінде пайдала немесе залалда танылады. Сома:

- Топтағы жабын бірліктерін анықтау
- Кезең соңында (пайда немесе шығын құрамында осы кезеңде көрсетілген сақтандыру шарты бойынша қызметтерді көрсететін кез келген сома танылғанға дейін) ағымдағы кезеңде берілген және болашақта ұсынылуы күтілетін өтемінің әрбір бірлігі арасында CSM тең бөлу
- Осы кезеңде берілген өтеу бірлігіне бөлінген соманы пайда немесе залал құрамында тану жолымен анықталады.

Топтағы өтеу бірліктерінің саны - ұсынылатын төлемдердің санын және өтеудің күтілетін кезеңін ескере отырып айқындалатын топтағы шарттармен ұсынылатын сақтандыру шарты бойынша көрсетілетін қызметтердің саны.

CSM амортизациясының пайызы топқа енгізілген шарттар бойынша сақтандыру төлемдерінің сомасына тең пайданың шамасы негізінде есептеледі. Кезең соңындағы CSM амортизациясының пайызы кезеңдегі сақтандыру төлемдері сомасының кезеңдегі сақтандыру төлемдері сомасына және ақшаның ықтималдығы мен уақытша құнын ескере отырып, барлық болашақ сақтандыру төлемдерінің келтірілген құнына қатынасы ретінде айқындалады. Сақтандыру шарттарының әрбір тобының сақтандыру өтемінің жалпы сомасы төленген сақтандыру өтемдеріне, осы кезеңде шарттардың қолданылу мерзімінің отуі мен күшін жоюға байланысты қалған өтемі азайтуға түзету үшін әрбір есепті кезеңнің соңында қайта бағаланады. Содан кейін олар ағымдағы кезеңде берілген және болашақта ұсынылуы күтілетін жабынның әрбір бірлігі ұзақтығының орташа өлшенген ықтималдығы негізінде бөлінеді.

Компания мынадай өлшемдердің бірі орындалған жағдайда сақтандыру өтемінің қалған бөлігі бойынша міндеттемелерді бағалау үшін РАА сыйлықақысын бөлу негізінде оңайлатылған тәсілді қолданады:

- топ (кіші топ) құрамындағы әрбір сақтандыру (қайта сақтандыру) шарты бойынша сақтандыру өтемінің кезеңі 1 (бір) жылды немесе одан азды құрайды;

немесе

- сыйлықақыны бөлу әдісі бойынша сақтандыру өтемінің қалған бөлігі бойынша міндеттемені бағалау оның бағалаудың жалпы моделі бойынша бағалауынан айтарлықтай айырмашылығы жоқ.

Компания РАА бағалау моделінің қолданылуына талдау жүргізгеннен кейін ақша ағындары РАА моделі бойынша бағаланатын әртүрлі портфельдер шеңберінде шарттар топтарын айқындайды.

ХКЕС (IFRS) 17 РАА өлшемдеріне жауап беретін шарттарға РАА немесе GMM қолдануды таңдау мүмкіндігін ұсынады.

Компания РАА қолдану өлшемдеріне жауап беретін сақтандыру шарттарының мынадай портфельдері бойынша шығарылған сақтандыру шарттарының, сондай-ақ ұсталатын қайта сақтандыру шарттарының портфельдері үшін РАА әдісін қолдануды таңдады: қызметкерді еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру, қызметкерді еңбек міндеттерін атқарған кезде жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру (қызметтік міндеттері, өмірлі желел сақтандыру).

РАА сыйлықақысын бөлу негізінде бағалаудың оңайлатылған моделі бойынша сақтандыру өтемінің қалған бөлігі бойынша міндеттемелерді бағалау әдіснамасы ішкі нормативтік құжатта И ГАК 843 РАА моделі бойынша LRC бағалау әдістемесінде регламенттелген.

Аквизициялық ақша ағындарына арналған активтер

Компания сақтандыру шарттарының топтары арасында аквизициялық ақша ағындарын жүйелі және ұтымды бөлу үшін әдіснамада пайдаланылатын бастапқы деректерді айқындау кезінде пайымдауларды қолданады. Бұл қолданыстағы сақтандыру шарттарын жаңарту нәтижесінде сақтандыру шарттарының туындауы күтілетіндігі туралы пайымдауды және, егер қолданылса, болашақ жаңаруларды қоса алғанда, топтарға бөлінуге тиіс соманы және кезең ішінде шығарылған жаңа шарттардан күтілетін жаңарулардың көлемін қамтиды.

Ағымдағы және алдыңғы жылдары Компания сақтандыру шарттарының болашақ топтарына аквизициялық ақша ағындарын бөлген жоқ, өйткені қандай да бір шарттар кезең ішінде жасалған жаңа шарттар есебінен жаңартылады деп күтпеген еді.

Ағымдағы және өткен жылдары Компания активтердің ықтимал күнсыздануын көрсететін фактілер мен мән-жайларды анықтаған жоқ.

Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер мен міндеттемелер

Кейінге қалдырылған салық активтері әрбір есепті күнге бағаланады және болашақта активтің барлық сомасы немесе бір бөлігі оның есебінен отелуі мүмкін жеткілікті салық салынатын пайданы алу ықтималдығына қарай түзетіледі. Мұндай ықтималдықты бағалау қызметтің күтілетін нәтижелерінің негізінде пайымдауды қамтиды.

Әділ құн

Қаржылық жағдай туралы есепте танылған қаржы құралдары мен қаржылық міндеттемелердің әділ құны белсенді нарықтар деректерінің негізінде айқындалмайтын жағдайларда, ол дисконтталған ақша ағындарының моделін қоса алғанда, бағалау әдістерін пайдалана отырып айқындалады. Мұндай әдісті қолдану кезінде кіріс-параметрлер бақыланатын нарықтарда, мүмкін болған жерде алынады, алайда бұл мүмкін болмаған кезде әділ құнды айқындау үшін пайымдаудың белгілі бір дәрежесі талап етіледі. Пайымдау өтімділік тәуекелі, кредиттік тәуекел және тербеліске ұшырау сияқты кіріс-параметрлерді бағалауды қамтиды. Осы факторларға қатысты жорамалдардағы өзгерістер қаржылық есептілікте көрсетілген қаржы құралдарының әділ құнына әсер етуі мүмкін.

Қызметтің үздіксіздігі қағидаты

Қаржылық есептілік үздіксіздікке жол беру негізінде жасалды, бұл қалыпты қызмет барысында активтерді іске асыруды және міндеттемелерді өтеуді білдіреді. Компанияның өз активтерін сату қабілеті, сондай-ақ оның қызметі болашақта Қазақстандағы ағымдағы және болашақ экономикалық

жағдайлардың елеулі ықпалына ұшырауы мүмкін.

2024 жылғы 1 қаңтарда күшіне енген жаңа стандарттар, түсіндірмелер мен түзетулер

ХҚЕС (IAS) 7 «Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп» және ХҚЕС (IFRS) 7 «Қаржы құралдары: Жеткізушілерді қаржыландыру туралы келісімдер туралы ақпаратты ашу» түзетулері

Түзетулер ХҚЕС (IAS) 7-де ақпаратты ашу мақсатын қосады, оған сәйкес компания өнім берушілерді қаржыландыру туралы өз келісімдері туралы ақпаратты ашуға тиіс, ол қаржылық есептілікті пайдаланушыларға осы келісімдердің компанияның міндеттемелері мен ақша ағындарына әсерін бағалауға мүмкіндік береді. Бұдан басқа, ХҚЕС (IFRS) 7-ге ұйымның өтімділік шоғырлану тәуекеліне ұшырауы туралы ақпаратты ашуға қойылатын талаптардың мысалы ретінде жеткізушілерді қаржыландыру туралы келісімдерді қосатын өзгерістер енгізілді.

Түзетулер ХҚЕС (IAS) 1: Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеу

Түзетулер қаржылық жағдай туралы есепте ағымдағы немесе ұзақ мерзімді ретінде міндеттемелерді ұсынуға, бірақ қандай да бір активтерді, міндеттемелерді, кірістерді немесе шығыстарды тану сомасына немесе мерзімдеріне, сондай-ақ осы баптар туралы ашылатын ақпаратқа ғана әсер етеді.

Түзетулер міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеу есепті кезеңнің аяғында бар құқықтарға негізделетінін түсіндіреді, ұйым міндеттемені өтеуді кейінге қалдыру құқығын пайдалана ма деген күтулер жіктеуге әсер етпейтінін нақтылайды, егер ковенанттар есепті кезеңнің аяғында сақталса, құқықтар бар екенін түсіндіреді және анықтама енгізеді өтеу контрагентке ақша қаражатын, үлестік құралдарды, басқа активтерді немесе қызметтерді беруді білдіретінін нақтылау үшін «өтеу» ұғымын енгізеді.

ХКЕС (IAS) 1: Қаржылық есептілікті ұсыну - Ковенанттармен ұзақ мерзімді міндеттемелер түзетулері

Түзетулер ұйым есепті кезеңнің соңында немесе одан бұрын сақтауы тиіс ковенанттардың ғана ұйымның міндеттемені өтеуді есепті күннен кейін кемінде он екі айға кейінге қалдыру құқығына әсер ететінін нақтылайды (соңықтан міндеттеменің жіктелуін бағалау кезінде қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде ескерілуі тиіс). Мұндай ковенанттар, тіпті егер ковенанттың сақталуы есепті күннен кейін ғана бағаланатын болса да, есепті кезеңнің соңына құқықтың болуына әсер етеді (мысалы, сақталуы есепті күннен кейін ғана бағаланатын есепті күнге ұйымның қаржылық жағдайына негізделген ковенант).

ХКЕС жөніндегі кеңес сондай-ақ, егер ұйым ковенантты есепті кезеңнен кейін ғана орындауға тиіс болса, міндеттемені өтеуді кемінде он екі ай ішінде кейінге қалдыру құқығы қозғалмайтынын нақтылайды. Алайда, егер ұйымның міндеттемелерді өтеуді кейінге қалдыру құқығы ұйымның есепті кезеңнен кейінгі он екі ай ішінде ковенанттарды сақтауына байланысты болса, ұйым қаржылық есептілікті пайдаланушыларға міндеттемелердің есепті кезеңнен кейінгі он екі ай ішінде отелуі мүмкін тәуекелді түсінуге мүмкіндік беретін ақпаратты ашады. Мұндай ақпарат ковенанттар туралы ақпаратты (ковенанттардың сипатын және ұйым оларды сақтауы тиіс мерзімдерді қоса алғанда), тиісті міндеттемелердің баланстық құнын, сондай-ақ ұйымның ковенанттарды сақтау кезінде қиындықтарға тап болуы мүмкін екенін көрсететін фактілер мен мән-жайларды қамтуы тиіс.

ХКЕС (IFRS) 16 «Жалдау» - Сату кезіндегі жалдау бойынша міндеттемелер кері жалға алу түзетулері

ХКЕС (IFRS) 16 түзетулер сату ретінде есепке алу үшін ХКЕС (IFRS) 15 «Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім» талаптарын қанағаттандыратын сату және кері жалдау мәмілелері үшін кейінгі бағалауға қойылатын талаптарды қосады. Түзетулер сатушы-жалға алушы «жалдау төлемдерін» немесе «қайта қаралған жалдау төлемдерін» сатушы-жалға алушы жалға алу басталған күннен кейін сатушы-жалға алушыда сақталатын пайдалану құқығына қатысты пайданы немесе залалды танымайтындай етіп анықтауды талап етеді.

2024 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енген ХКЕС стандарттарына түзетулерді қолдану ақпаратты ашуға немесе осы қаржылық есептілікте ұсынылған сомаға елеулі әсер еткен жоқ.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген ХКЕС-тің жаңа және қайта қаралған стандарттары

Осы қаржылық есептілікті бекіту күніне Компания шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген ХКЕС-ті есепке алудың мынадай жаңа және қайта қаралған стандарттарын қолданған жоқ:

ХКЕС (IAS) 21 Алмасу мүмкіндігінің болмауы түзетулері

Түзетулер валюта айырбастау бойың табылатындығын қалай бағалауды және егер ол ондай болмаса, айырбастау бағамын қалай айқындауды нақтылайды.

ХКЕС (IFRS) 18 Қаржылық есептілікте ақпаратты ұсыну және ашу

ХКЕС 18 өзгеріссіз ХКЕС (IAS) 1 көптеген талаптарын көшіре және оларды жаңа талаптармен толықтыра отырып, ХКЕС (IAS) 1 ауыстырады. Бұдан басқа, ХКЕС (IAS) 1 кейбір параграфтары ХКЕС (IAS) 8 және ХКЕС (IFRS) 7-ге көшірілді. Бұдан басқа, ХКЕС жөніндегі кеңес ХКЕС (IAS) 7 және ХКЕС (IAS) 33 «Акцияға шаққандағы пайдаға» шамалы түзетулер енгізді.

ХКЕС 18 мыналарға жаңа талаптар енгізеді:

- пайда мен залал туралы есепте белгілі бір санаттар мен белгілі бір аралық қорытындыларды ұсыну
- қаржылық есептілікке ескертпелерде басшылық айқындайтын тиімділік көрсеткіштері туралы ақпаратты ашу
- агрегаттауды және дезагрегаттауды жақсарту.

ХКЕС 19 Жария есептілігі жоқ еншілес компаниялар: Ақпаратты ашу

ХКЕС (IFRS) 19 ХКЕС қолдануға құқығы бар еншілес компанияларға ХКЕС бойынша есепке алу стандарттарын қолдану кезінде өзінің қаржылық есептілігінде қысқартылған ақпаратты ашуға рұқсат береді.

Еншілес компания, егер оның жария есептілігі болмаса, ақпаратты қысқартылып ашуға құқылы, ал оның түпкілікті немесе аралық бас компаниясы жария пайдалану үшін қолжетімді және ХКЕС стандарттарына сәйкес келетін шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасайды.

ХҚЕС 19 оны қолдана алатын еншілес компаниялар үшін міндетті болып табылмайды және оны қолдануды шешкен еншілес компаниялар үшін ақпаратты ашуға қойылатын талаптарды белгілейді.

Компания басшылығы ХҚЕС 18 және 19 талаптарын талдайды, бірақ жоғарыда санамаланған стандарттарды қолдану Компанияның қаржылық есептілігіне алдағы кезеңдерде елеулі әсер етеді деп күтпейді.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Шетел валютасы

Шетел валютасындағы операциялар осы операцияларды жасау күніндегі айырбастау бағамдары бойынша теңгемен қайта есептеледі. Есепті күнге шетел валютасымен көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер осы есепті күнге қолданыстағы айырбас бағамы бойынша теңгемен қайта есептеледі. Қайта есептеу кезінде туындайтын бағамдық айырмалар пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте танылады.

Мынадай кестеде шетел валюталарының теңгеге қатысты бағамы берілген:

	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
АҚШ доллары	523.24	454.56

Сақтандыру және қайта сақтандыру шарттарын жіктеу

Компания өзінің әдеттегі қызметі барысында өзінің сақтанушыларынан елеулі сақтандыру тәуекелін өзіне алатын сақтандыру шарттарын жасасады. Жалпы ереже ретінде Компания сақтандыру жағдайы басталғаннан кейінгі төлемдерді, егер сақтандыру жағдайы басталмаса, жүргізілуі мүмкін төлемдермен салыстыра отырып, елеулі сақтандыру тәуекелінің болуын айқындайды. Сақтандыру шарттары да қаржылық тәуекелді бере алады. Компания мерзімді аннуитет шарттарын шығарады.

Компания тікелей қатысуымен сақтандыру шарттарын шығармайды.

Сақтандыру және қайта сақтандыру шарттарын есепке алу тәртібі

Сақтандыру және қайта сақтандыру шарттарынан компоненттерді болу

Компания өзінің сақтандыру өнімдерін оларда ХҚЕС 17-ге сәйкес емес, басқа ХҚЕС-ке (жекелеген сақтандырылмаған құрауыштар) сәйкес ескерілуі тиіс компоненттердің болуы мәніне бағалайды. Жекелеген құрауыштарды бөліп алғаннан кейін Компания ХҚЕС 17-ні сақтандыру шартының (негізгі) қалған барлық құрауыштарына қолдануға тиіс. Қазіргі уақытта Компанияның өнімдерінде бөлуді талап ететін жекелеген компоненттер жоқ.

Компания шығарған зейнетақы аннуитеті шарттары бұзу опционын камтиды, оған сәйкес сатып алу сомасы сақтандыру шарты мерзімінен бұрын бұзылған кезде сома жеткілікті болған кезде сақтанушының таңдауы бойынша басқа сақтандыру ұйымына аударылады, бұл ретте бұзу құқығы шарт жасалғаннан кейін екі жылдан кейін басталады. Осы опциондар ХҚЕС 17-дегі ажыратылмайтын инвестициялық компонентті айқындауға сәйкестігі мәніне бағаланды. ХҚЕС 17 сақтандыру жағдайы басталғанына карамастан, сақтандырушы сақтанушыға кез келген жағдайда сақтандыру шарты бойынша төлеуге міндетті сомалар ретінде инвестициялық компоненттерді айқындайды. Бір бөлігі болып табылатын сақтандыру шартымен тығыз байланысты инвестициялық компоненттер ажыратылмайтын болып саналады және жеке есепке алынбайды. Алайда инвестициялық құрауыштар бойынша түсімдер мен төлемдер сақтандыру бойынша кірістер мен шығыстардан алып тасталады. Компания аннуитет шартының бір бөлігінен бөлек сақтандырудан бас тартуға арналған опцион құрауышының құнын бағалай алмайтындықтан, бұзу опциондары ажыратылмайтын инвестициялық құрауыштар болып саналады.

Сондай-ақ зейнетақы аннуитеті шарттарының кепілдік берілген төлемдер кезеңі бар, оның кезеңінде сақтандыру жағдайының басталуына карамастан төлемдер жүзеге асырылады. Кепілдік берілген төлемдердің құрауыштары зейнетақы аннуитеті шарттарының сақтандыру құрауышымен өзара қатты байланысты ретінде бағаланды және тиісінше жеке ескерілмейтін ажырамас инвестициялық құрауыштар

болып табылады.

Біріктіру деңгейі

ХҚЕС 17 Компаниядан өз талантарын қолдану үшін агрегаттау деңгейін анықтауды талап етеді. Компания үшін біріктіру деңгейі ең алдымен бизнесті портфельдерге болу жолымен айқындалады. Портфельдер бірлесіп басқарылатын тәуекелдері ұқсас шарттар топтарынан тұрады. Компания сақтандыру шарттарының портфельдерін айқындау және осындай топтардың жасасу сәтіндегі ауыртпалығына/пайдалылығына қарай сақтандыру шарттарын топтарға бөлу арқылы сақтандыру шарттарын біріктіруді үш санатқа жүзеге асырады: ауыртпалық салу шарттары, ауыртпалық болу тәуекелінсіз шарттар және қалған бөлігі. Бұл Компания біріктіру деңгейін айқындау үшін шартты ең аз «бірілік», яғни ең аз жалпы болуші ретінде айқындайды дегенді білдіреді. Бұл ретте, шарт ауыртпалық салынбайтын тонка топтастырылғаннан кейін, тіпті шарт ауыртпалық түссе де, шарт осы топта қалады. Біріктіру деңгейінің мақсаттары үшін бірде-бір топта бір жылдан астам айырмашылықпен шығарылған шарттар бола алмайды.

Компания өзінің өнім желілері негізінде шығарылған сақтандыру шарттарының портфельдерін, атап айтқанда зейнетақы аннуитеті (ЗА сақтандыру), жұмыс беруші жауапкершілігінің дереу аннуитеті (ЖЖМС аннуитеттері), қызметкерді жазатайым оқиғалардан жедел сақтандыру (ЖЖМС сақтандыру) және өмірді мерзімді сақтандыру (ОМС) және жинақтаушы сақтандыру (ӨЖС) шарттарын анықтады, өйткені бұл өнімдер ұқсас тәуекелдерге ұшырайды және бірлесіп басқарылады.

Оларға қатысты ХҚЕС-ке конгү кезінде әділ құнға негізделген тәсіл қолданылған шарттар топтары бір жылдан астам айырмашылықпен шығарылған шарттарды қамтымайды. Компания топтарды біріктіруге қатысты қандай да бір түрлендіруді қолданған жоқ.

Тану

Компания өзі жасасатын сақтандыру шарттарының топтарын мынадай сәттердің бірінен бастап таниды:

- Шарттар тобын жабу кезеңінің басталуы
- Топта сақтанушыдан бірінші төлем жүргізілуге тиіс күн немесе егер төлем күні белгіленбесе, бірінші төлем қашан алынуга тиіс.
- Ауыртпалық түсіретін шарттардың тобы үшін - фактілер мен мән-жайлар топтың ауыртпалық түсетінін көрсеткеннен кейін.

Компания өзі жасасқан қайта сақтандыру шарттарының тобын мынадай сәттердің бірінен бастап таниды:

- Ұсталатын қайта сақтандыру шарттары тобын жабу кезеңінің басталуы. Алайда Компания кез келген базалық сақтандыру шартын бастапқы тану күніне дейін, егер бұл күн ұсталатын қайта сақтандыру шарттарының тобын жабу кезеңінің басталуынан кеш басталса, тепе-тең жабуды қамтамасыз ететін ұсталатын қайта сақтандыру шарттарының тобын тануды кейінге қалдырады

ЖӘНЕ

- Егер Компания осы күні немесе одан бұрын жасалған қайта сақтандыру шарттары тобында тиісті қайта сақтандыру шартын жасаса, Компания базалық сақтандыру шарттарының ауыртпалық тобын тану күні.

Компания ұстайтын қайта сақтандыру шарттары тепе-тең жабуды қамтамасыз етеді. Сондықтан Компания тікелей сақтандырудың ең болмағанда бір базалық шарты танылғанға дейін барабар қайта сақтандыру шартын таппайды.

Компания тонка шарт жоғарыда баяндалған өлшемдердің біріне сәйкес келетін есепті кезеңде жаңа шарттарды қосады.

Сақтандыру шарттарының ауыртпалық салу топтары

Егер осы шартқа жатқызылған шарттарды орындау бойынша ақша ағындары, бастапқы тану күніне осы шарт бойынша туындайтын бұрын танылған ақша ағындары өз жиынтығында қаражаттың таза өкөтілуін білдірсе, сақтандыру шарты бастапқы тану күніне ауыртпалық болып табылады. Ауыртпалық салу шарттары ауыртпалық салу болып табылмайтын шарттардан бөлек дербес тонка біріктіріледі.

Шарттың шекарасы

Компания топтағы әрбір шарт шеңберіндегі барлық болашақ ақша ағындарын сақтандыру шарттарының топтарын бағалауға қосады. Ақша ағындары, егер олар Компания сақтанушыны сыйлықақылар төлеуге мәжбүр ете алатын немесе Компанияның сақтанушыға сақтандыру шарты бойынша қызметтер көрсетуге елеулі міндеттемесі бар есепті кезең ішіндегі елеулі құқықтар мен міндеттемелерден туындаса, сақтандыру шартының шегінде болады. Сақтандыру шарты бойынша қызметтер көрсету жөніндегі елеулі міндеттеме:

- Компанияның нақты сақтанушының тәуекелдерін қайта бағалауға және соның салдарынан осы тәуекелдерді толық көрсететін бағаны немесе төлемдер деңгейін белгілеуге практикалық мүмкіндігі бар

Немесе

- Келесі екі өлшем де қанағаттандырылды:

- Компанияның осы шарт кіретін сақтандыру шарттары портфелінің тәуекелдерін қайта бағалауға практикалық мүмкіндігі бар және соның салдарынан осы портфельдің тәуекелін толық көрсететін бағаны немесе төлем деңгейін белгілей алады.

- Тәуекелдерді қайта бағалау күніне дейін сыйлықақылардың баға белгіленуі қайта бағалау күнінен кейінгі кезеңдерге жататын тәуекелдерді ескермейді.

Сақтандыру шартының шегінен тыс күтілетін сыйлықақыларға немесе сақтандыру төлемдеріне жататын міндеттемелер немесе активтер танылмайды. Мұндай сомалар болашақ сақтандыру шарттарына жатады.

Ұзарту кезеңдерімен сақтандыру шарттары бойынша Компания сыйлықақылар мен шарттың ұзартылуына байланысты туындайтын тиісті ақша ағындарының шарт шегінде екендігін бағалайды. Ұзартуға бағаны Компания сақтанушы үшін Компания өтейтін барлық тәуекелдерді ескере отырып белгілейді. Компания қызмет көрсетудің қалған мерзіміне ұзарту күніне ұқсас шарттарды андеррайтингілеу кезінде ескерер еді. Компания әрбір есепті кезеңнің соңында әрбір топтың шарттарының шекараларын қайта бағалауды жүргізеді.

Бағалау - жалпы модель

Сақтандыру шарттары - бастапқы бағалау

Жалпы модель сақтандыру шарттарының тобын жалпы сома ретінде бағалайды:

- Орындау бойынша ақша ағындары

- Компания топ шеңберінде сақтандыру шарттары бойынша қызметтер ұсынылуына қарай танытын еңбек сіңірілмеген пайданы білдіретін CSM.

Сатудан түскен ақша ағындары объективті және ақша мен қаржылық тәуекелдердің уақытша құнын ескере отырып, ағымдағы құнға дейін дисконтталған болашақ ақша ағындарын бағалау ықтималдығы бойынша сараланған, сондай-ақ қаржылық емес тәуекелге түзетулерді білдіреді. Компания коммерциялық маңызы бар және ықтимал нәтижелер туралы жақсы түсінік беретін бірқатар сценарийлерді ескере отырып, болашақ ақша ағындарын бағалайды. Әрбір сценарий бойынша ақша ағындары ықтималдықты ескере отырып сараланады және ағымдағы жорамалдарды пайдалана отырып дисконтталады.

Болашақ ақша ағындарын бағалау кезінде Компания шарттың шекарасы шегінде орналасқан барлық ақша ағындарын ескереді, оның ішінде:

- негізгі жабу бойынша күтілетін сақтандыру сыйлықақылары (түзетулерді, транштарды қоса алғанда);

- қосымша жабу бойынша күтілетін сақтандыру сыйлықақылары (түзетулерді, транштарды қоса алғанда);

- негізгі жабу бойынша қайтыс болған кезде күтілетін төлемдер;

- қосымша жабу бойынша қайтыс болған кезде күтілетін төлемдер;

- өмір сүру кезіндегі күтілетін төлемдер;

- сақтандыру шарты бұзылған жағдайда төленетін сыйлықақыларды қайтарудан күтілетін сомалар;

- сақтандыру төлемдерін реттеуге арналған күтілетін шығындар;

- сақтандыру шарттарын жүргізуге және қызмет көрсетуге арналған күтілетін шығындар.

- сыйлықақыларды қайтарудан күтілетін сомаларды төлеуге күтілетін шығындар.

Компания өзі шығаратын шарттарға катысты инвестицияларды қайтару жөнінде қызметтер көрсетпейді және полистерді ұстаушылардың мүддесінде инвестициялық қызметті жүзеге асырмайды.

Компания шамадан тыс шығындар мен күн-жігерді талап етпейтін болашақ ақша ағындарының шамасы, мерзімдері мен белгісіздігі туралы барлық қолжетімді ақылға қонымды және негізделген ақпаратты бейтарап ескереді. Компания мыналарды қоса алғанда, алынған ақпарат негізінде қолданыстағы шарттар бойынша болашақ төлемдердің ықтималдығы мен сомасын бағалайды:

- Сақтанушылар мәлімдеген шағымдар туралы ақпарат.
- Сақтандыру шарттарының белгілі немесе болжамды сипаттамалары туралы өзге де ақпарат.
- Қажет болған жағдайда басқа көздерден алынған деректермен толықтырылған Компанияның өз тәжірибесі туралы тарихи деректер. Тарихи деректер ағымдағы жағдайларды көрсету үшін түзетіледі.
- Бағалар туралы ақпарат қол жетімді болғанда.

Аквизициялық ақша ағындарын бағалау уақыт ағыны негізінде шарттың қолданылу мерзімі ішінде жүйелі және ұтымды түрде пайдаға немесе шығынға (сақтандырудан түскен кірістер арқылы) сыйлықақының бір бөлігі ретінде бөлінетін аквизициялық ақша ағындарын қамтиды. Компания пайда мен залалдар есебіне жатқызылуы тиіс аквизициялық ақша ағындарына пайыздар есептеу туралы шешім қабылдамайды.

Ұсталатын қайта сақтандыру шарттары - бастапқы бағалау

Ұсталатын қайта сақтандыру шарттарын бағалау шығарылған сақтандыру шарттарын бағалау қағидаттарына сәйкес жүргізіледі. Есепті күні ұсталатын қайта сақтандыру шарттары ЖЖМС сақтандыру шарттарына катысты жасалды және сыйлықақыны болу тәсілі негізінде бағаланды.

Егер Компания базалық сақтандыру шарттарының ауыртпалық тобын бастапқы тану кезінде немесе тонка қосымша ауыртпалық базалық сақтандыру шарттары қосылғанда залалды мойындаса, ол залалдарды өтеуді көрсететін қайта сақтандыру шарттарының тобы бойынша қалған өтеу бойынша залалдарды өтеу бойынша активтің құрауыншын құрады. Қайта сақтандырылған базалық сақтандыру шарттары ауыртпалық болып табылмайтындықтан, шығындарды өтеу компоненті қалыптасқан жоқ.

Егер Компания қайта сақтандыруды сатып алғанға дейін болған оқиғаларға катысты жабуды қамтамасыз ететін қайта сақтандыру шарттарын жасаса, онда қайта сақтандыру құны бастапқы тану кезінде пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

Сақтандыру шарттары - кейінгі бағалау

CSM есепті кезеңінің соңындағы табыс немесе залал құрамында әлі танылмаған сақтандыру шарттары тобы бойынша пайданы білдіреді, өйткені ұсынылуы тиіс болашақ қызметтерге жатады.

Сақтандыру шарттарының тобы үшін есепті кезеңінің соңындағы CSM тобының баланстық құны мынадай түрде түзетілген есепті кезеңінің басындағы баланстық құнға тең:

- тонка енгізілген жаңа сақтандыру шарттарының әсері;
- бастапқы тану кезінде дисконттау мөлшерлемелері бойынша есептелген, есепті кезең ішінде CSM баланстық құнына есептелген пайыздар. Есепті кезең ішіндегі CSM баланстық құны CSM балансының кезең басындағы сомасы және сыйлықақылар бойынша ағымдағы кезеңдердің тәжірибесі негізінде түзету ретінде есептеледі;
- сақтандыру жағдайларындағы өзгерістерге (сақтандыру сыйлықақысы, сақтандыру төлемі, сақтандыру мерзімі және т.б.), қаржылық емес жорамалдардағы өзгерістерге (ЕК %, шығыстар және олардың инфляциясы, өлім-жітім кестесі, бұзу ықтималдығы), сыйлықақылар бойынша ағымдағы кезеңдердің тәжірибесі негізінде түзетулерге, инвестициялық құрауынштың нақты және күтілетін сомалары;
- Бағамдық айырмашылықтардың CSM-ге әсері;
- есепті кезеңде сақтандыру шарты бойынша қызмет көрсету салдарынан сақтандыру түсімі ретінде танылған сома.

CSM амортизациясының пайызы тонка енгізілген шарттар бойынша сақтандыру төлемдерінің сомасына тең пайданың шамасы негізінде есептеледі.

Кезең соңындағы CSM амортизациясының пайызы кезеңдегі сақтандыру төлемдері сомасының кезеңдегі сақтандыру төлемдері сомасына және акшаның ықтималдығы мен уақытша құнын ескере отырып, барлық болашақ сақтандыру төлемдерінің келтірілген құнына қатынасы ретінде айқындалады.

Егер өтеу кезеңі ішінде сақтандыру шарттарының тобы ауыртпалық түсетін болса, Компания қаражаттың таза әкелілуіне қатысты пайдадағы немесе залалдағы залалды таниды, нәтижесінде топ бойынша міндеттеменің баланстық құны орындауға байланысты акша ағындарына тең болады. Компания осындай ауыртпалық тобы бойынша қалған өтеу бойынша міндеттемелер үшін танылған залалдарды көрсететін залал құрамдауышын құрады. Залал компоненті туралы ақпаратты қосымша ашу кейіннен берілген.

Компания әрбір есепті кезеңнің соңындағы сақтандыру шарттары тобының баланстық құнын мынадай сома ретінде бағалайды: (i) осы күнге топқа бөлінген болашақ қызметтерді орындауға байланысты акша ағындарын қамтитын қалған өтеу бойынша міндеттемелер және осы күнге CSM тобы; және (ii) осы күнге топқа бөлінген, өткен қызметтерді орындауға байланысты акша ағындарын қамтитын Компания үшін келтірілген залалдар бойынша міндеттемелер.

Ұсталатын қайта сақтандыру шарттары - кейінгі бағалау

Ұсталатын қайта сақтандыру шарттарын бағалау шығарылған сақтандыру шарттарын бағалау қағидаттарына сәйкес жүргізіледі.

Сақтандыру шарттары - тануды өзгерту және тоқтату

Компания сақтандыру шарттарын тануды:

- Шартқа байланысты құқықтар мен міндеттер өтелген (жойылды, күші жойылды немесе аяқталды) немесе
- Шарт түрлендіру бағалау моделінің немесе шарттың құрамдауышын бағалау үшін қолданылатын стандарттың өзгеруіне алып келетіндей түрде түрлендірілген жағдайда тоқтатады. Мұндай жағдайларда Компания бастапқы шартты тануды тоқтатады және түрлендірілген шартты жаңа шарт ретінде таниды

Сақтандыру шартын тануды тоқтатқан кезде Компания мыналарды жүзеге асырады:

- болашақ акша ағындарының келтірілген құнын және топта танылуы тоқтатылған құқықтар мен міндеттерге байланысты қаржылық емес тәуекелге тәуекелді түзетуді болдырмау үшін сақтандыру шартын орындау бойынша акша ағындарын түзету;
- сақтандыру шарттарын орындау бойынша акша ағындарының өзгерістерін ескере отырып, осы сақтандыру шарты бойынша шартта көзделген қызметтер үшін маржаны түзету;
- шарт бойынша сақтандыру өтемінің бірліктерін тануды тоқтатуды көрсету үшін сақтандыру шарты бойынша күтілетін қалған қызметтер бойынша сақтандыру өтемінің санын түзету.

Аквизациялық акша ағындары

Аквизациялық акша ағындары сату, андеррайтинг және осы топ кіретін сақтандыру шарттарының портфельіне тікелей жататын сақтандыру шарттары тобын (шығарылған немесе шығарылымға күтілетін) іске қосу бойынша шығындар нәтижесінде туындайды.

Аквизациялық акша ағындары бойынша жеке активті тану жүзеге асырылмады, өйткені аквизациялық акша ағындары сақтандыру шарттарының байланысты тобы танылғаннан кейін төленді немесе ұшырады.

Ұсыну

Компания қаржылық жағдай туралы есепте активтер болып табылатын шығарылған сақтандыру шарттары портфельдерінің, міндеттемелер болып табылатын шығарылған сақтандыру шарттары портфельдерінің, активтер болып табылатын ұсталатын қайта сақтандыру шарттары портфельдерінің және міндеттемелер болып табылатын ұсталатын қайта сақтандыру шарттары портфельдерінің баланстық құнын жеке ұсынды.

Компания кірістер мен шығыстар және өзге де жиынтық кірістер туралы есепте танылған сомаларды сақтандырудан түскен кірістерді және сақтандыру қызметтері бойынша шығыстарды және сақтандыруды қаржыландыру бойынша кірістерді немесе шығыстарды қамтитын сақтандыру қызметтері бойынша нәтижеге дезагрегациялайды.

Компания қаржылық емес тәуекелге тәуекелдік түзетудің өзгеру шамасын сақтандыру қызметтерін көрсету нәтижесіне жататын сомаға және қаржылық кірістерге немесе шығыстарға жататын сомаға болмейді және сақтандыру қызметтерін көрсету нәтижесіндегі барлық өзгерістерді қамтиды.

Компания берілген сақтандыру шарттары бойынша шығыстардан немесе кірістерден қайта сақтандыру шарттары бойынша кірістерді немесе шығыстарды жеке ұсынады.

Сақтандыру бойынша түсім

Компанияның сақтандыру бойынша түсімі Компания осындай қызметтерге айырбасқа алу құқығын күтетін өтеуді көрсететін сомада сақтандыру шарттарының тобы бойынша қызметтер көрсетеді. Осылайша, сақтандыру шарттарының тобы бойынша сақтандыру бойынша түсімнің жалпы шамасы шарт бойынша қызмет көрсеткені үшін өтеуді, яғни қаржыландыру әсеріне (ақшаның уақытша құнына) түзетінген және кез келген инвестициялық компоненттерді алып тастайтын Компанияға төленген сыйлықақылардың сомасын білдіреді. Шарттар тобы бойынша өтеудің жалпы сомасы қызметтер көрсетуге байланысты сомаларды қамтиды және мыналарды қамтиды:

- Қаржылық емес тәуекелге тәуекелді түзетуге жататын кез келген соманы және қалған өтеу бойынша міндеттемедегі залал компонентіне жатқызылған кез келген соманы қоспағанда, сақтандыру қызметтері бойынша шығыстар;
- Қалған өтеу бойынша міндеттемедегі залалдар құрауышына жатқызылған сомаларды қоспағанда, қаржылық емес тәуекелге тәуекелді түзету
- Қызметтерді ұсыну салдарынан танылған, шартта көзделген қызметтер үшін маржа
- Аквизациялық ақша ағындарына жататын сомалар.

Залалдардың құрауыштары

Компания бастапқы тану кезінде ауыртпалық болып табылатын шарттарды сол портфельдегі бастапқы тану кезінде ауыртпалық болып табылмайтын шарттардан бөлек топтастырды. Бастапқы тану кезінде ауыртпалық болып табылмайтын топтар, егер жорамалдар мен тәжірибе өзгерсе, кейіннен ауыртпалық болуы мүмкін. Компания болашақта танылған залалдарды көрсететін кез келген ауыртпалық түсіретін топ бойынша қалған сақтандыру өтемақысы бойынша міндеттемедегі залалдың құрауышын құрды.

Залалдардың құрауышы ауыртпалық салатын сақтандыру шарттарының әрбір тобына жататын залалдардың шартты есебін білдіреді (немесе жасасу сәтінде ауыртпалық салатын, пайда түсіретін шарттар). Залал құрауышы танылғаннан кейін сақтандыру өтемінің қалған бөлігі бойынша міндеттемеге қатысты шарттарды орындау бойынша ақша ағындарының кейінгі өзгерістері залал құрауышын қоспағанда, залал құрауышы мен қалған өтеу бойынша міндеттемелер арасында жүйелі негізде бөлінеді. Залал құрауышы болашақтағы қызмет көрсетуге байланысты кейінгі өзгерістерді, міндеттемелерді орындауға байланысты ақша ағындарын бағалауды және қаржылық емес тәуекелге тәуекелді түзетуді ескере отырып жаңартылады. Кейінгі өзгерістерді залалдың құрауышына жүйелі жатқызу залал құрауышына жатқызылған жалпы соманың шарттар тобын жабу кезеңінің соңына нөлге тең болуына әкел соқтырады (ойткені залал құрауышы келтірілген залал түрінде материалдандырылады). Компания бастапқы тану кезінде пропорцияны залал құрауышын қоспағанда, залал құрауышы мен қалған өтеу бойынша міндеттеме арасындағы болашақ ақша ағындарындағы кейінгі өзгерістерді жүйелі бөлуді айқындау үшін пайдаланады.

Сақтандыру бойынша қаржылық кірістер немесе шығыстар

Сақтандыру бойынша қаржылық кірістер немесе шығыстар сақтандыру шарттары тобының баланстық құнындағы:

- Ақшаның уақытша құнының әсері және ақшаның уақытша құнының өзгеруі
- Қаржылық тәуекелдің әсері және қаржылық тәуекелдің өзгеруі нәтижесінде туындайтын өзгерістерді қамтиды

Компания шығарылған сақтандыру шарттары бойынша қаржылық кірістерді немесе шығыстарды пайда немесе залал құрамында таниды.

Ұсталатын қайта сақтандыру шарттары бойынша таза кірістер немесе шығыстар

Компания пайда мен залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте қайта сақтандырушылардан өтелуі күтілетін соманы және қайта сақтандыру бойынша төленген сыйлықақыларды бөлуді жеке ұсынады.

Компания базалық шарттар бойынша талаптарға байланысты қайта сақтандыру бойынша ақша ағындарын қайта сақтандыру шарты бойынша өтелуі күтілетін талаптардың бір бөлігі ретінде қарастырады және инвестициялық құрауыштар мен комиссияларды пайда мен залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте ұсынылған қайта сақтандыру бойынша сыйлықақыларды бөлуден алып тастайды.

Пайыздық кірістер мен шығыстар

Тиімді пайыздық мөлшерлеме

Компанияның қаржылық кірістері мен шығыстарының құрамына:

- пайыздық кіріс;
- пайыздық шығыс.

Пайыздық кіріс немесе шығыс пайыздың тиімді мөлшерлемесі әдісін пайдалана отырып танылады.

«Тиімді пайыздық мөлшерлеме» - бұл қаржы құралының күтілетін қолданылу мерзімі ішінде болашақ есептік ақшалай төлемдерді немесе түсімдерді дәл мыналарға дейін дисконттайтын мөлшерлеме:

- қаржы активінің жалпы баланстық құны; немесе
- қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құны.

Амортизацияланған құн және жалпы баланстық құн

Қаржылық активтің немесе қаржылық міндеттеменің «амортизацияланған құны» - бұл бастапқы тану кезінде қаржылық актив немесе қаржылық міндеттеме бағаланатын борыштың негізгі сомасының есебіне төлемдерді алу, оған көрсетілген бастапқы сома мен өтеу мерзімі басталған кезде төленетін сома арасындағы жинақталған айырма амортизациясының шамасын қосу немесе алу, тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген және залалдарға бағалау резервін ескере отырып түзетілген қаржы активтеріне қатысты.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын «қаржы активінің жалпы баланстық құны» - бұл залалдарға бағалау резервінің шамасына түзетуге дейінгі қаржы активінің амортизацияланған құны.

Тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеуге мәміле бойынша шығындар, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын төленген және алынған сыйақылар мен сомалар енгізіледі. Мәміле бойынша шығындар қаржылық активті немесе қаржылық міндеттемені сатып алуға немесе шығаруға тікелей жататын қосымша шығындарды қамтиды.

Пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте ұсынылған тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша пайыздық кірістерді қамтиды.

(i) Қаржы құралдарын тану және бастапқы бағалау

Саудалық дебиторлық берешек бастапқыда ол пайда болған кезде танылады. Барлық басқа қаржылық активтер мен міндеттемелер бастапқыда Компания нысанасы көрсетілген құралдар болып табылатын шарттық қатынастарға кіріскен кезде танылады.

Қаржы активі (егер бұл қаржыландырудың елеулі компоненті жоқ сауда дебиторлық берешек болмаса) немесе қаржылық міндеттеме бастапқыда әділ құн бойынша, ал пайда немесе залал арқылы әділ емес құн бойынша бағаланатын есепке алу объектісі үшін оған мәміле бойынша оны сатып алуға немесе шығаруға тікелей жататын шығындардың сомасы қосылады. Қаржыландырудың елеулі компоненті жоқ саудалық дебиторлық берешек бастапқыда мәміле бағасы бойынша бағаланады.

(ii) Жіктеу және кейінгі бағалау

Қаржы активтері

Бастапқы тану кезінде қаржы активі бағаланатын ретінде жіктеледі: амортизацияланған құны бойынша - борыштық құралдар үшін не пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша.

Егер Компания қаржы активтерін басқарудың бизнес-моделін өзгертетін болса ғана, қаржы активтері оларды бастапқы таптығаннан кейін қайта жіктеледі және бұл жағдайда ықпал еткен барлық қаржы активтері бизнес-модель өзгергеннен кейінгі бірінші есепті кезеңнің бірінші күні қайта жіктеледі.

Қаржы активі амортизацияланған құны бойынша, егер ол төмендегі екі шартқа да жауап берсе және Компанияның қалауы бойынша пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелмеген жағдайда ғана бағаланады:

- ол мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу болып табылатын бизнес-модель шеңберінде ұсталады, және

- оның шарттық талаптары борыштың негізгі сомасын және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне пайыздарды ғана төлеуді білдіретін ақша ағындарының белгіленген мерзімде туындауын көздейді.

Борыштық құралға инвестициялар, егер ол томендегі екі шартқа да жауап беретін және Компанияның қалауы бойынша пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде жіктелмеген жағдайда ғана, өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланады:

- ол мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу жолымен де, қаржы активтерін сату жолымен де қол жеткізілетін бизнес-модель шеңберінде ұсталады; және

- оның шарттық талаптары негізгі соманың өтелмеген бөлігіне тек негізгі соманы және пайыздарды төлеуді білдіретін ақша ағындарының белгіленген мерзімде туындауын көздейді.

Бұдан басқа, бастапқы тану кезінде Компания өз қалауы бойынша кейіннен қайта жіктеу құқығынсыз амортизацияланған құн бойынша немесе өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағалау критерийлеріне жауап беретін қаржы активін, егер бұл есептегі сәйкессіздікті жоюға немесе едәуір дәрежеде азайтуға мүмкіндік берсе, пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағалау санатына жіктей алады, ол өзгеше пайда болар еді.

Қаржы активтері - бизнес-модельді бағалау

Компания оның шеңберінде актив ұсталатын бизнес-модельдің мақсатына бағалауды қаржы құралдары портфельінің деңгейінде жүргізеді, өйткені бұл бизнесті басқару тәсілін және ақпараттың басшылыққа қалай берілетінін ең жақсы түрде көрсетеді. Компания мынадай ақпаратты талдайды:

- Осы портфель үшін белгіленген саясат пен мақсаттар, сондай-ақ көрсетілген саясаттардың іс жүзінде қолданылуы. Бұл шартта көзделген пайыздық кірісті алуға, пайыздық мөлшерлемелердың белгілі бір құрылымын қолдауға, қаржылық активтерді өтеу мерзімдерінің осы активтерді немесе күтілетін ақша қаражатының жылыстауын қаржыландыру үшін пайдаланылатын қаржылық міндеттемелерді өтеу мерзімдеріне сәйкестігін қамтамасыз етуге немесе активтерді сату арқылы ақша ағындарын іске асыруға басшылық жасау стратегиясын қамтиды.

- Портфельдің нәтижелілігі қалай бағаланады және бұл ақпарат Компания басшылығының назарына қалай жеткізіледі.

- Бизнес-модельдің (және осы бизнес-модель шеңберінде ұсталатын қаржы активтерінің) нәтижелілігіне әсер ететін тәуекелдер және осы тәуекелдерді басқару қалай жүзеге асырылады.

- Портфельді басқаруға жауапты менеджерлерге сыйақы қалай жүзеге асырылады (мысалы, бұл сыйақы көрсетілген активтердің әділ құнына немесе шартта көзделген активтер бойынша алынған ақша қаражатының ағынына байланысты ма).

- Откен кезеңдерде сатудың жиілігі, көлемі және пайда болу мерзімдері, осындай сатудың себептері, сондай-ақ сатудың болашақ деңгейіне қатысты күтулер. Алайда сату деңгейлері туралы ақпарат оқшау емес, Компания мәлімдеген қаржы активтерін басқару мақсатына қалай қол жеткізілетінін және ақша қаражатының ағыны қалай іске асырылатынын бірыңғай тұтас талдау шеңберінде қаралады.

Тануды тоқтату критерийлеріне жауап бермейтін мәмілелердегі қаржы активтерін үшінші тараптарға беру осы мақсат үшін сату ретінде қарастырылмайды және Компания осы активтерді тануды жалғастырады.

Сауда үшін ұсталатын немесе басқарудағы және нәтижелілігі әділ құн негізінде бағаланатын қаржы активтері пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланады.

Қаржы активтері - шартта көзделген ақша қаражаты ағынының тек қана негізгі сома мен пайыздардың төлемі болып табылатынын бағалау

Осы бағалаудың мақсаттары үшін «негізгі сома» қаржы активін бастапқы тану кезінде оның әділ құны ретінде айқындалады. «Пайыздар» ақшаның уақытша құны үшін, белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтелмеген негізгі сомаға қатысты кредиттік тәуекел үшін және кредиттеуге байланысты басқа негізгі тәуекелдер мен шығындар (мысалы, өтімділік тәуекелі мен әкімшілік шығындар) үшін өтеу ретінде айқындалады, сондай-ақ пайда маржасын қамтиды.

Шартта көзделген ақша ағындары негізгі соманың өтелмеген бөлігіне («SPPI критерийі») тек негізгі сома

мен пайыздардың төлемдері болып табылатындығын бағалау кезінде Компания қаржы құралының шарттық талаптарын талдайды. Бұған қаржы активінің шартта көзделген ақша ағындарының мерзімдерін немесе сомасын өзгертуі мүмкін қандай да бір шарттық талапты қамтитынын бағалау қаржы активі талданатын талапты қанағаттандырмайтындай етіп кіреді. Бағалау жүргізу кезінде Компания:

- ақша қаражаты ағындарының мерзімдерін немесе сомасын өзгертуі мүмкін шартты оқиғаларды;
- ауыспалы мөлшерлеме туралы талаптарды қоса алғанда, шартта көзделген пайыздық мөлшерлемені түзете алатын талаптарды;
- мерзімінен бұрын өтеу және қолданылу мерзімін ұзарту туралы талаптарды; және
- Компанияның талаптарын белгілі бір активтер бойынша ақша ағындарымен шектейтін шарттарды (мысалы, регресс құқығынсыз қаржы активтері) талдайды.

Егер мерзімінен бұрын өтеу кезінде төленген сома мәні бойынша негізгі соманың өтелмеген бөлігін және өтелмеген бөлікке пайыздарды білдірсе және шарттық қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтатқаны үшін ақылға қонымды қосымша өтемақыны қамтуы мүмкін болса, мерзімінен бұрын өтеу туралы шарт SPPI критерийіне сәйкес келеді. Бұдан басқа, егер қаржы активі шартта көрсетілген номиналды сомаға қатысты сыйлықақымен немесе дисконтпен сатып алынса немесе құрылса, мерзімінен бұрын өтеу туралы шарт осы критерийге сәйкес деп қаралады, мерзімінен бұрын өтеу кезінде төленуге тиіс сома мәні бойынша шартта көрсетілген номиналды соманы және шартта көзделген есептелген соманы білдіреді (бірақ төленбеген) пайыздар (және шарттық қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтатқаны үшін ақылға қонымды қосымша өтемақыны қамтуы мүмкін); және қаржы активін бастапқы тану кезінде оның мерзімінен бұрын өтеу туралы талаптарының әділ құны елеусіз болып табылады.

Қаржы активтері - пайда мен шығынды кейіннен бағалау

Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері

Борыштық қаржы активі, егер ол SPPI өлшеміне сай келсе, өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша ескеріледі және мақсаты шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алу арқылы да, активтерді сату арқылы да қол жеткізілетін бизнес-модель шеңберінде ұсталады. Компанияның шешімі бойынша бастапқы тану кезінде өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша есепке алу санатына, егер олар саудаға арналмаса, кейіннен қайта жіктеу құқығынсыз үлестік қаржы активтері жіктелуі мүмкін. Мұндай шешімді әрбір құрал бойынша жеке қабылдауға болады.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері

Осы активтер кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Амортизацияланған құн құнсызданудан болған залалдар шамасына азайтылады. Пайыздық кіріс, оң және теріс бағамдық айырмалар және құнсыздану сомасы пайда немесе залалдың құрамында танылады. Тануды тоқтатудан кез келген пайда немесе залал кезеңі ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

Қайта жіктеу

Бастапқы танылғаннан кейін қаржы активтерін жіктеу, Компания қаржы активтерін басқару жөніндегі өзінің бизнес-моделін өзгерткеннен кейінгі кезеңді қоспағанда, өзгермейді.

(iii) Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің талаптарын түрлендіру

Қаржы активтері

Егер қаржы активінің талаптары өзгертін болса, Компания осындай түрлендірілген актив бойынша ақша қаражаты ағынының айтарлықтай айырмашылығы бар-жоғын бағалайды. Егер ақша қаражатының ағындары едәуір ерекшеленетін болса («шарттардың елеулі түрленуі»), онда шартта көзделген бастапқы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындарына құқықтар аяқталды деп есептеледі. Бұл жағдайда бастапқы қаржы активін тану тоқтатылады және жаңа қаржы активі есепте әділ құн бойынша танылады.

Қолда бар қаржы активтері немесе қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражаты ағындары шамасының өзгеруі, егер олар шарттық ағымдағы талаптарының салдары болып табылса, талаптардың түрленімі болып саналмайды.

Компания шарттардың түрлендірілуі елеулі болып табыла ма, яғни бастапқы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындары мен оны алмастырған қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындары

едәуір ерекшеленеді ме, оған сандық және сапалық бағалау жүргізіледі. Компания сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық және сандық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, шарттарды түрлендірудің маңыздылығы мәніне сандық және сапалық бағалау жүргізеді. Егер ақша қаражатының ағындары айтарлықтай ерекшеленетін болса, онда шартта көзделген бастапқы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындарына құқықтар аяқталды деп есептеледі. Осы бағалауды жүргізу кезінде Компания ұқсас бойынша қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтатуға қатысты нұсқауларды басшылыққа алады.

Компания шарттардың түрлендірілуі мынадай сапалық факторлардың негізінде елеулі болып табылады деген қорытындыға келеді:

- қаржы активі валютасының өзгеруі;
- қамтамасыз ету түрін немесе активтің сапасын арттырудың өзге де құралдарын өзгерту.

Егер түрлендіру эмитенттің қаржылық қиындықтарына байланысты болса, онда мұндай түрлендірудің мақсаты, әдетте, шарттың бастапқы шарттарына сәйкес активтің құнын ең жоғары ықтимал сомада өтеу болып табылады, бастапқы шарттардан едәуір ерекшеленетін шарттарда жаңа актив құру (беру) емес. Егер Компания қаржы активін қолданыстағы шартта көзделген ақша қаражаты ағынының бір бөлігінің кешірілуіне алып келетіндей етіп түрлендіруді жоспарласа, онда ол осы активтің бір бөлігін түрлендіру жүргізілгенге дейін есептен шығару керек пе, жоқ па, оған талдау жасауға тиіс (есептен шығаруға қатысты саясатты төменде қараңыз). Бұл тәсіл сандық бағалау нәтижесіне әсер етеді және мұндай жағдайларда тиісті қаржы активін тануды тоқтату үшін критерийлердің әдетте сақталмауына әкеледі. Компания сондай-ақ шарттардың түрлендірілуі елеулі болып табылатындығына сапалық бағалау жүргізеді.

Егер амортизацияланған құны бойынша немесе өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активінің шарттарын модификациялау осы қаржы активін тануды тоқтатуға алып келмесе, онда Компания осы актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, осы активтің жалпы баланстық құнын қайта есептейді және пайда құрамындағы түрленімнен пайда немесе залал ретінде туындаған айырманы таниды. Өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар қаржы активтеріне қатысты түрлендіруден түскен пайданы немесе залалды есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме түрлендіруді жүргізу сәтіндегі ағымдағы нарықтық жағдайларды көрсету үшін түзетіледі. Осындай түрлендіру шеңберінде туындаған келтірілген шығындар немесе төленген комиссиялар және алынған комиссиялық сыйақылар түрлендірілген қаржы активінің жалпы баланстық құнын түзетеді және түрлендірілген қаржы активінің қалған қолданылу мерзімі ішінде амортизацияланады.

Егер мұндай түрлендіру эмитенттің қаржылық қиындықтарына байланысты болса, онда тиісті пайда немесе залал күнсызданудан болған залалдар құрамында ұсынылады. Қалған жағдайларда тиісті пайда немесе залал тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер құрамында ұсынылады.

Қаржылық міндеттемелер

Компания қаржылық міндеттемені тануды оның талаптары түрлендірілген міндеттеме бойынша ақша қаражаты ағынының шамасы айтарлықтай өзгертіндей етіп өзгерген кезде тоқтатады. Бұл жағдайда түрлендірілген талаптармен жаңа қаржылық міндеттеме әділ құн бойынша танылады. Бұрынғы қаржылық міндеттеменің баланстық құны мен түрлендірілген талаптармен жаңа қаржылық міндеттеменің құны арасындағы айырма пайда немесе залалдың құрамында танылады.

Егер шарттарды түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) қаржылық міндеттемені тануды тоқтатуға әкеліп соқпаса, Компания талаптарды түрлендіру қаржылық активті тануды тоқтатуға әкеліп соқпаған жағдайларда қаржылық активтің жалпы баланстық құнын түзетуге қатысты тәсілмен келісілетін есепке алу саясатын қолданады, яғни Компания қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құнын осындай түрлендіру нәтижесінде (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру), шарттарды түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) күніне пайданың немесе залалдың құрамында табылады.

Қолда бар қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражаты ағындары шамасының өзгеруі, егер олар шарттың ағымдағы талаптарының салдары болып табылса, мысалы, егер кредит беру шартында банктердің пайыздық мөлшерлемелерді өзгерту мүмкіндігі көзделсе және Компанияның елеулі айыппұлдарсыз номиналды құны бойынша мерзімінен бұрын өтеу құқығы болса, КРҰБ түйінді мөлшерлемесінің өзгеруі салдарынан пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі болып саналмайды.

Компания нарықтық жағдайлардың өзгеруіне жауап ретінде пайыздық мөлшерлемелік нарықтық деңгейге дейін өзгеруін өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар құралдар үшін есепке алу тәртібіне ұқсас есепке алады, яғни пайыздық мөлшерлеме перспективалы түрде қайта қаралады.

Компания сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық және сандық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, шарттарды түрлендірудің маңыздылығы мәніне сандық және сапалық бағалау жүргізеді. Компания шарттардың түрлендірілуі мынадай сапалық факторлардың негізінде елеулі болып табылады деген қорытындыға келеді:

- қаржылық міндеттеме валютасының өзгеруі;
- қамтамасыз ету түрін немесе міндеттеменің сапасын арттырудың өзге де құралдарын өзгерту;
- айырбастау шартын қосу;
- қаржылық міндеттеменің реттелуін өзгерту.

Сандық бағалау жүргізу мақсаттары үшін, егер бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған алынған комиссиялық сыйақыны шегергендегі комиссиялық сыйақыны төлеуді қоса алғанда, жаңа шарттарға сәйкес акция қаражаты ағындарының келтірілген құны бастапқы қаржылық міндеттеме бойынша қалған акция қаражаты ағындарының дисконтталған келтірілген құнынан кемінде 10% ерекшеленетін болса, шарттар айтарлықтай ерекшеленеді деп есептеледі. Егер бір борыштық құралды екіншісіне ауыстыру немесе оның шарттарын түрлендіру есепте өтеу ретінде көрсетілсе, онда шеккен шығындар немесе комиссиялар тиісті борыштық міндеттемені өтеуден түскен пайданың немесе залалдың бөлігі ретінде танылады.

Егер бір борыштық құралды екіншісіне ауыстыру немесе оның талаптарын түрлендіру есепте өтеу ретінде көрсетілмесе, онда келтірілген шығындар немесе комиссиялар сомасына тиісті міндеттеменің баланстық құны түзетіледі және бұл түзету түрлендірілген міндеттеменің қалған қолданылу мерзімі ішінде амортизацияланады.

(iv) Тануды тоқтату

Қаржы активтері

Компания осы қаржы активі бойынша акция қаражатының ағынына шартта көзделген құқығынан айырылған сәтте қаржы активін тануды тоқтатады не ол мәмілені жүзеге асыру нәтижесінде шартта көзделген акция қаражаты ағындарын алу құқығын бергенде, екінші тарапқа іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайдалар берілетін осы қаржы активіне меншік құқығымен байланысты немесе Компания осы қаржы активіне меншік құқығымен байланысты барлық тәуекелдер мен пайданың елеулі бөлігін сақтамайды, бірақ қаржы активіне бақылауды сақтамайды.

Компания шарттары бойынша қаржылық жағдай туралы есепте танылған активтерді беретін мәмілелер жасайды, бірақ бұл ретте берілген активтерге меншік құқығынан туындайтын барлық тәуекелдер мен пайдаларды сақтайды. Мұндай жағдайларда берілген активтерді тану тоқтатылмайды.

Қаржылық міндеттемелер

Компания ол бойынша шарттық міндеттемелер орындалған, күші жойылған немесе тоқтатылған кезде қаржылық міндеттемені тануды тоқтатады. Компания сондай-ақ оның шарттары түрлендірілгенде және осындай түрлендірілген міндеттеме бойынша акция ағындарының шамасы айтарлықтай өзгеше болғанда қаржылық міндеттемені тануды тоқтатады және бұл жағдайда туындайтын түрлендірілген шарттарға негізделген жаңа қаржылық міндеттеме әділ күн бойынша танылады.

Қаржылық міндеттемені тану тоқтатылған кезде өтелген баланстық құн мен төленген өтеу (кез келген берілген акциялар емес активтерді немесе өзіне қабылдаған міндеттемелерді қоса алғанда) арасындағы айырма пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

(v) Құнсыздану

Компания амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдары бойынша күтілетін кредиттік залалдарға бағалау резервін таниды.

Үлестік құралдарға инвестициялар бойынша құнсызданудан болатын залал танылмайды.

Компания резервтің сомасы 12 айлық күтілетін кредиттік залалдарға тең болатын мынадай құралдарды қоспағанда, бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдарға тең сомалар күтілетін кредиттік залалдарға бағалау резервтерін таниды:

- есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік тәуекелі төмен борыштық инвестициялық бағалы қағаздар; және
- кредиттік тәуекел оларды бастапқы тану сәтінен бастап айтарлықтай жоғарыламаған өзгеде қаржы құралдары

Компания борыштық бағалы қағаздың кредиттік рейтингі әлемде жалпы қабылданған «инвестициялық сапа» рейтингісінің анықтамасына сәйкес келсе, оның кредиттік тәуекелі төмен деп есептейді.

12 айлық күтілетін кредиттік залалдар («12 айлық ККЗ») - бұл есепті күннен кейін 12 ай ішінде болуы мүмкін қаржы құралы бойынша дефолт оқиғаларының салдарынан күтілетін кредиттік залалдардың бір бөлігі. 12 айлық ККЗ табылатын қаржы құралдары «1-кезең» қаржы құралдарына жатады.

Бүкіл мерзімге күтілетін кредиттік шығындар («бүкіл мерзімге ККЗ») қаржы құралы бойынша оның қолданылуының бүкіл күтілетін мерзімі ішінде дефолттың барлық ықтимал оқиғалары нәтижесінде ККЗ ретінде айқындалады. Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған активтер болып табылмайтын, олар бойынша бүкіл мерзімде ККЗ табылатын қаржы құралдары «2-кезең» (егер қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекел оны бастапқы тану сәтінен бастап едәуір жоғарылаған, бірақ қаржы құралы кредиттік-құнсызданған болып табылмаған жағдайда) және «3-кезең» (егер, егер қаржы құралы кредиттік-құнсызданған болып табылса) құралдарына жатады.

Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау

Күтілетін кредиттік залалдар дефолттың басталу ықтималдығы дәрежесі бойынша мөлшерленген кредиттік залалдардың есептік бағасын білдіреді. Олар былайша бағаланады:

- есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік құнсызданған болып табылмайтын қаржы активтеріне қатысты: ақша қаражатының күтілетін барлық толық алынбауының келтірілген құны ретінде (яғни шартқа сәйкес Компанияға тиесілі ақша қаражатының ағындары мен Компания алуды күтетін ақша қаражатының ағындары арасындағы айырма);
- есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік құнсызданған болып табылатын қаржы активтеріне қатысты: активтердің жалпы баланстық құны мен ақша қаражатының болашақ есептік ағындарының келтірілген құны арасындағы айырма ретінде.

Қайта құрылымдалған қаржы активтері

Тараптардың келісімі бойынша қаржы активінің талаптары қайта қаралған немесе қаржы активінің талаптары түрлендірілген немесе эмитенттің қаржылық қиындықтарының себебі бойынша қолданыстағы қаржы активі жаңасымен ауыстырылған жағдайда осы қаржы активін тануды тоқтату қажеттілігі мәніне бағалау жүргізіледі және күтілетін кредиттік залалдар былайша бағаланады:

- Егер күтілетін қайта құрылымдау қолда бар активті тануды тоқтатуға алып келмесе, онда түрлендірілген қаржы активі бойынша күтілетін ақша қаражатының ағындары қолда бар актив бойынша ақша қаражатын толық алмау сомасының есебіне енгізіледі.
- Егер күтілетін қайта құрылымдау қолданыстағы активті тануды тоқтатуға әкелетін болса, онда жаңа активтің күтілетін әділ құны оны тануды тоқтату сәтінде қолданыстағы актив бойынша ақша қаражатының түпкілікті ағыны ретінде қаралады. Бұл сома қолда бар қаржы активі бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, тануды тоқтатудың күтілетін күнінен есепті күнге дейінгі кезең үшін дисконтталатын қолда бар қаржы активі бойынша ақша қаражатын толық алмау сомасының есебіне енгізіледі.

Кредиттік-құнсызданған қаржы активтері

Әрбір есепті күнге Компания амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтеріне және өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін борыштық қаржы активтеріне олардың кредиттік құнсыздануы тұрғысынан бағалау жүргізеді. Қаржы активі осындай қаржы активі бойынша ақша қаражатының есептік болашақ ағынына теріс әсер ететін бір немесе бірнеше оқиға болған кезде «кредиттік құнсызданған» болып табылады.

Қаржы активінің кредиттік құнсыздануының куәлігі, атап айтқанда, мынадай байқалатын деректер болып табылады:

- эмитенттің едәуір қаржылық қиындықтары;
- дефолт немесе төлемнің мерзімін өткізін алу сияқты шарт талаптарының бұзылуы;

- Компанияның қарызды немесе аванстық төлемді өзге жағдайларда қарамайтын шарттармен қайта құрылымдауы;
- қарыз алушының банкроттығы немесе өзге де қаржылық қайта ұйымдастырылу ықтималдығының туындауы;
- қаржылық қиындықтар нәтижесінде бағалы қағаздар үшін белсенді нарықтың жоғалуы.

Қарыз алушының қаржылық жай-күйінің нашарлауы салдарынан талаптары қайта қаралған құрал, егер шартта көзделген акша қаражаты ағындарын алмау тәуекелі елеулі түрде төмендегенін және құнсыздандудың басқа белгілері жоқ екенін куәландыру болмаса ғана, әдетте, кредиттік құнсызданған болып есептеледі. Бұдан басқа, 90 немесе одан да көп күн мерзімге мерзімі өткен қаржы құралдары кредиттік құнсызданған болып есептеледі.

Қаржылық жағдай туралы есепте күтілетін кредиттік залалдарға бағалау резервін ұсыну

Күтілетін кредиттік залалдарға бағалау резервінің сомасы қаржылық жағдай туралы есепте былайша берілген:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері: осы активтердің жалпы баланстық құнының азаюы ретінде;
- өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар: шығындарға бағалау резерві қаржылық жағдай туралы есепте танылмайды, өйткені осы активтердің баланстық құны олардың әділ құны болып табылады. Алайда залалға арналған бағалау резервінің шамасы ашылады және әділ күн өзгерістері резервінің құрамында танылады.

Есептен шығару

Қаржылық активтер оларды өтеудің негізделген күтулері болмаған кезде (ішінара немесе толық сомада) есептен шығарылуға жатады. Әдетте, бұл Компания қарыз алушыда есептен шығаруға жататын берешек сомасын өтеу үшін жеткілікті көлемде акша қаражатының ағындарын туындата алатын активтердің немесе кіріс көздерінің жоқтығын анықтаған жағдай. Алайда есептен шығарылған қаржы активтеріне қатысты Компания тиесілі сомаларды өтеу жөніндегі саясатқа сәйкес берешекті өндіріп алу жөніндегі қызметті жүзеге асыруды жалғастыра алады.

Акша қаражаты және олардың баламалары

Акша қаражаты және олардың баламалары бастапқы өтеу мерзімі 90 күннен аспайтын ағымдағы банктік және брокерлік шоттардағы акша қаражатын, бастапқы өтеу мерзімі 90 күннен аспайтын кері РЕПО келісімін қамтиды. Акша қаражаты және олардың баламалары қаржылық жағдай туралы есепте амортизацияланған күн бойынша көрсетіледі.

«Кері РЕПО» мәмілелері

Компания өз қызметі процесінде қаржы активтерін сатып алу және кері сату туралы келісімдер (бұдан әрі - Кері РЕПО операциялары) жасасады. Компания кері РЕПО операцияларын өтімділікті басқару құралдарының бірі ретінде пайдаланады.

РЕПО-ны кері сатып алу шарттары бойынша сатып алынған активтер қаржылық есептілікте кері РЕПО келісімі ретінде және бағалы қағаздар немесе өзге активтер кепілімен қамтамасыз етілген ретінде көрсетіледі және банктердегі қаражат және/немесе клиенттерге берілген несиелер ретінде жіктеледі. РЕПО-ны кері сатып алу шарттары бойынша сатып алынған активтер, егер оларды өтеу мерзімі үш айдан аз болса, акша қаражатының және олардың баламаларының құрамында жіктеледі.

Егер кері сату міндеттемесімен сатып алу шарттары бойынша сатып алынған активтер үшінші тараптарға сатылса, бағалы қағаздарды қайтару міндеттемесі саудаға арналған міндеттеме ретінде көрсетіледі және әділ күн бойынша бағаланады.

Жоғарыда көрсетілген құралдарды сатудан түскен пайда немесе залал тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, ағымдағы сәтке есептелген кері сатып алу немесе сату бағасы мен осындай құралдарды үшінші тараптарға сату немесе сатып алу бағасы арасындағы айырманы негізге ала отырып, пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте пайыздық кірістер немесе шығыстар ретінде танылады. Кері РЕПО келісімі бастапқы шарттарда орындалғанда, бастапқы шарт шеңберінде

келісілген сату және кері сатып алу бағасы арасындағы айырма түріндегі тиімді кірістілік/пайыз тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып табылады.

Банктердегі қаражат

Компания өзінің әдеттегі қызметі барысында салымдарды (депозиттерді) банктерде әртүрлі мерзімге орналастырады. Банктердегі қаражат тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі негізінде амортизацияланған күн бойынша есепке алынады.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер жинақталған тозу мен амортизацияны шегергендегі бастапқы құны бойынша есепке көрсетілген.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің тозуы мен амортизациясы оларды пайдалы пайдалану мерзімі ішінде активтерді есептен шығару мақсатында есептеледі. Амортизацияны есептеу актив қызметінің мынадай мерзімдері ішінде құнды біркелкі есептен шығару әдісі негізінде жүргізіледі:

	Қызмет мерзімі, жыл
Компьютерлер және өзге де жабдықтар	4
Көлік құралдары	12
Жиһаз	4-7
Басқалар	3-7

Материалдық емес активтердің қызмет ету мерзімі 1.5-12 жылды құрайды.

Жарғылық капитал және меншік иелерімен операциялар

Жарғылық капитал бастапқы құны бойынша көрсетіледі.

Жаңа акциялар шығарумен тікелей байланысты шығыстар пайдаға кез келген байланысты салықтарды шегергендегі капиталды азайту ретінде көрсетіледі. Жай акциялар бойынша дивидендтер олар жарияланған кезеңде капиталдың азаюы ретінде көрсетіледі. Есепті күннен кейін жарияланған дивидендтер есепті күннен кейінгі оқиға ретінде қаралады және олар туралы ақпарат тиісті түрде анықталады.

Жалға алу

Шарт жасасу сәтінде Компания келісімнің жалдау болып табылатынын не оның жалдау белгілері бар-жоғын бағалайды. Басқаша айтқанда, Компания шарттың сәйкестендірілген активті пайдалануды бақылау құқығын белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтеуге айырбастауға беретінін не бермейтінін айқындайды.

Компания жалға алушы ретінде

Компания құны төмен активтерді қысқа мерзімді жалдау мен жалдауды қоспағанда, барлық жалдау шарттарын тану мен бағалауға бірыңғай тәсілді қолданады. Компания жалдау төлемдерін жүзеге асыруға қатысты жалдау бойынша міндеттемелерді және базалық активтерді пайдалану құқығын білдіретін пайдалану құқығы нысанындағы активтерді таниды.

Пайдалану құқығы нысанындағы активтер

Компания жалға беру басталған күнге пайдалану құқығы нысанындағы активтерді таниды (яғни базалық актив пайдалану үшін қолжетімді болатын күн). Пайдалану құқығы нысанындағы активтер жалдау

бойынша міндеттемелерді қайта бағалауға түзетумен жинақталған амортизация мен күнсызданудан жинақталған залалдар шегеріле отырып, бастапқы құны бойынша бағаланады.

Пайдалану құқығы нысанындағы активтердің бастапқы құны жалға алу бойынша танылған міндеттемелердің шамасын, жалға алу басталған күні немесе жалға алу бойынша алынған ынталандыру төлемдерін шегергендегі осындай күнге дейін жүргізілген бастапқы тікелей шығындарды және жалдау төлемдерін қамтиды. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер мынадай кезеңдердің неғұрлым қыскасы бойынша желілік әдіспен амортизацияланады; жалдау мерзімі немесе активтерді пайдалы пайдаланудың болжамды мерзімі.

Жалдау бойынша міндеттемелер

Жалдау басталған күні Компания жалдау мерзімі ішінде жүзеге асырылуы тиіс жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланатын жалдау бойынша міндеттемелерді таниды. Жалдау төлемдері жалға алу бойынша кез келген ынталандыру төлемдерін шегергендегі тіркелген төлемдерді, индекске немесе мөлшерлемеге байланысты болатын ауыспалы жалдау төлемдерін және тарату құнының кепілдіктері бойынша төлеуі күтілетін сомаларды қамтиды. Жалдау төлемдері сондай-ақ, егер Компанияның осы опционды орындаатынына жеткілікті сенімділік болса, сатып алу опционын орындау бағасын және егер жалдау мерзімі Компанияның жалдауды тоқтату опционын ықтимал орындауын көрсететін болса, жалдауды тоқтатқаны үшін айыппұлдар төлеуді қамтиды. Индекске немесе мөлшерлемеге байланысты емес ауыспалы жалдау төлемдері осындай төлемдерді жүзеге асыруға әкелетін оқиға немесе шарт басталған кезеңде шығыстар ретінде танылады.

Жалдау төлемдерінің келтірілген құнын есептеу үшін Компания, егер жалдау шартында көрсетілген пайыздық мөлшерлемені оңай анықтау мүмкін болмаса, жалдау басталған күні қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін пайдаланады. Жалдау басталған күннен кейін жалдау бойынша міндеттемелердің шамасы пайыздарды есептеуді көрсету үшін ұлғайтылады және жүзеге асырылған жалдау төлемдерін көрсету үшін азайтылады. Бұдан басқа, Компания жалдау бойынша міндеттемелердің баланстық құнын түрлендіру, жалдау мерзімін өзгерту, жалдау төлемдерін өзгерту (мысалы, осындай төлемдерді айқындау үшін пайдаланылатын индекстің немесе мөлшерлеменің өзгеруіне байланысты болашақ төлемдерді өзгерту) немесе базалық активті сатып алу опционын бағалауды өзгерту жағдайында қайта бағалауды жүргізеді.

Компания қысқа мерзімді жалдауға қатысты тапудан босатуды өзінің қысқа мерзімді жалдау шарттарына қолданады. жалдау басталған күні жалдау мерзімі 12 айдан аспайтын және базалық активті сатып алуға опционды қамтымайтын шарттарға). Компания құны төмен деп есептелетін жалдау шарттарына құны төмен активтерді жалдауға қатысты тапудан босатуды да қолданады. Құны төмен активтерді қысқа мерзімді жалдау және жалдау бойынша жалдау төлемдері жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен шығыстар ретінде танылады.

Зейнетақымен қамсыздандыру, әлеуметтік салық, әлеуметтік аударымдар және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға аударымдар бойынша міндеттемелер

Компания Қазақстан Республикасының бюджетіне әлеуметтік салық және Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына міндетті әлеуметтік аударымдар төлейді. Әлеуметтік салық пен әлеуметтік аударымдардың жиынтық мөлшерлемесі жұмыскерлердің салық салынатын кірістерінің 9.5%-ын құрайды.

Компания сондай-ақ жұмыскерлердің салық салынатын табыстарының 3% мөлшерінде әлеуметтік медициналық сақтандыру қорына міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру төлейді. Бұдан басқа, Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес Компания Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорына жұмыскерлердің кірістерінен 2% ұстап қалады.

Компания Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына аударымдар ретінде өз жұмыскерлерінің жалақысының 10%-ын ұстап қалады. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес зейнетақы аударымдары жұмыскерлердің міндеттемесі болып табылады және Компанияның олар зейнеткерлікке шыққаннан кейін жұмыскерлерге төлемдер бойынша ағымдағы да, болашақтағы да міндеттемелері жоқ.

2024 жылғы 1 қаңтардан бастап Компания өз жұмыскерлері үшін Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына (БЖЗҚ) жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарын жұмыскердің МЖЗҚ есептеу үшін қабылданатын ай сайынғы табысының 1,5% мөлшерінде аударды.

Салық салу

Табыс салығы бойынша шығыстар ағымдағы кезеңнің табыс салығын және кейінге қалдырылған салықты қамтиды. Табыс салығы бойынша шығыс оның өзге жиынтық кірісте немесе тікелей капитал құрамында танылатын операцияларға жататын бөлігін қоспағанда, қандай жағдайда ол да тиісінше өзге жиынтық кірісте немесе капитал құрамында танылатын кезеңнің пайдасында немесе шығынында көрсетіледі.

Ағымдағы табыс салығы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе мәні бойынша қолданысқа енгізілген салық мөлшерлемелерінің, сондай-ақ қателерді түзетуді қоспағанда, өткен жылдар үшін табыс салығын төлеу жөніндегі міндеттеменің шамасын барлық түзетулердің негізінде есептелген, салық салынатын пайдаға қатысты бір жыл үшін толенуге жататын салық сомасын білдіреді.

Кейінге қалдырылған салық оларды қаржылық есептілікте көрсету мақсаты үшін айқындалатын активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен олардың салық базасы арасында туындайтын уақытша айырмашылықтарға қатысты баланстық міндеттемелер әдісімен көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық мынадай уақытша айырмаларға қатысты танылмайды: мәмілені жүзеге асыру нәтижесінде активтер мен міндеттемелерді бастанқы тану кезінде туындайтын бизнесті біріктіру жөніндегі мәміле болып табылмайтын және бухгалтерлік қызметке де, не салық салынатын пайдаға, сондай-ақ еншілес кәсіпорындарға инвестицияларға жататын айырмашылықтарға, егер осы уақыт айырмашылықтарының таяу болашақта іске асырылмауы ықтималдығы жоғары болса. Бұдан басқа, кейінге қалдырылған салық гудвиллді бастанқы тану кезінде туындайтын салық салынатын уақытша айырмашылықтарға қатысты танылмайды. Кейінге қалдырылған салықтың шамасы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе мәні бойынша қолданысқа енгізілген заңдарға негізделіп отырып, уақытша айырмашылықтарды қалпына келтіру сәтінде болашақта қолданылатын салық мөлшерлемелерін негізге ала отырып айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері, егер ағымдағы табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелердің сомаларын бір-біріне қарсы есептеуге заңды құқығы болған жағдайда, өзара есептеледі және олар бір салық органы бір салық салынатын кәсіпорыннан алатын табыс салығына қатысты болса, не әртүрлі салық салынатын кәсіпорындардан, бірақ бұл кәсіпорындар ағымдағы салық міндеттемелері мен активтерін нетто-негізде реттеуге ниетті немесе олардың салық активтерін сату олардың салық міндеттемелерін өтеумен бір мезгілде жүзеге асырылатын болады.

Кейінге қалдырылған салық активі оған қарсы тиісті шегерілетін уақытша айырмашылықтар іске асырылуы мүмкін салық салынатын пайданы алудың жоғары ықтималдығы бар шамада ғана танылады. Кейінге қалдырылған салық активтерінің шамасы әрбір есепті күнгі жағдай бойынша талданады және тиісті салық пайдаларын іске асыру бұдан әрі ықтимал болып табылмайтын бөлігінде төмендейді.

Операциялық сегменттер

Операциялық сегмент - бұл Компанияның коммерциялық қызметпен айналысатын құрамдауышы, одан ол түсім ала алады және шығыстарды көтере алады (сол Компанияның басқа құрамдауыштарымен операцияларға байланысты кірістер мен шығыстарды қоса алғанда). Операциялық қызметтің нәтижелерін сегментке ресурстар бөлу және оның нәтижелерін бағалау туралы шешімдер қабылдау үшін операциялық шешімдер қабылдайтын басшылық ұдайы талдайды, сондай-ақ олар бойынша жеке қаржылық ақпарат қолжетімді болады. Компанияның операциялары жоғары интеграцияланған және ХҚЕС 8 «Операциялық сегменттерге» сәйкес бірыңғай бизнес-сегментті құрайды. Компанияның активтері Қазақстан Республикасында орналасқан және Компания Қазақстан Республикасында жүргізілетін және онымен байланысты операциялардан кірістер алады. Компания жағдайында Басқарма Төрағасы болып табылатын операциялық шешімдерді қабылдауға жауапты тұлға да Компания туралы ақпаратты тұтастай алады және қарайды.

4. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР

Компьютерле
р және өзге де
жабдықтар

Көлік
құралдары

Жиһаз

Басқалар

Жиыны

Бастанқы құны:

2023 жылғы 1 қаңтарға	65 840	10 271	14 941	6 447	97 499
Түсімдер	6 886			989	7 875
Істен шығу	183			89	272
2023 жылғы 31 желтоқсанға	72 543	10 271	14 941	7 347	105 102
Түсімдер	5 939				5 939
Істен шығу			171		171
2024 жылғы 31 желтоқсанға	78 482	10 271	14 770	7 347	110 870

Жинақталған тозу:

2023 жылғы 1 қаңтарға	44 978	3 781	14 527	4 578	67 864
Есептеу	9 414	856	260	813	11 343
Істен шығу	183			89	272
2023 жылғы 31 желтоқсанға	54 209	4 637	14 787	5 302	78 935
Есептеу	5 700	785		593	7 078
Істен шығу			171		171
2024 жылғы 31 желтоқсанға	59 909	5 422	14 616	5 895	85 842

Баланстық құны:

2023 жылғы 31 желтоқсанға	18 334	5 634	154	2 045	26 167
2024 жылғы 31 желтоқсанға	18 573	4 849	154	1 452	25 028

5. МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

	Лицензия	Бағдарламалық қамтамасыз ету	Жиыны
Бастанқы құны:			
2023 жылғы 1 қаңтарға	98 632	32 108	130 740
2023 жылғы 31 желтоқсанға	98 632	32 108	130 740
2024 жылғы 31 желтоқсанға	98 632	38 605	137 237

Жинақталған
амортизация:

2023 жылғы 1 қаңтарға	64 984	30 161	95 145
Есептеу	6 428	1 699	8 127
2023 жылғы 31 желтоқсанға	71 412	31 860	103 272
Есептеу	2 974	6 745	9 719
2024 жылғы 31 желтоқсанға	74 386	38 605	112 991

Баланстық құны:

2023 жылғы 31 желтоқсанға	27 220	248	27 468
2024 жылғы 31 желтоқсанға	24 246	-	24 246

6. КАПИТАЛ

Жарғылық капитал

	2024 жылғы 31 желтоқсанға	2023 жылғы 31 желтоқсанға
Жарияланған жай акциялар, дана	3 560 298	3 560 298
1 акцияның номиналды құны, мың теңге	1	1
Төленген жай акциялар, дана	3 560 298	3 560 298
Төленген жай акциялар, мың теңге	3 560 298	3 560 298

Дивидендтер

2024 жыл ішінде 18,597 мың теңге (2023 жылы - 327,928 мың теңге) мөлшерінде дивидендтер жарияланды және ақшалай қаражатпен төленді.

7. ӨЗГЕ ДЕ АҒЫМДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	2024 жылғы 31 желтоқсанға	2023 жылғы 31 желтоқсанға
Ағымдағы салық міндеттемелері:		
Салықтар және өзге де міндетті төлемдер бойынша міндеттемелер	37 392	55 331
Саудалық және өзге де кредиторлық берешек:	345 263	81 075
Тауарлар мен қызметтер үшін төленетін сома	42 366	70 592
Жұмыскерлер алдындағы берешек	141	751
Сақтандыру төлемдері бойынша берешек	5 886	5 071
СТКҚ алдындағы берешек	-	4 661
Қайта сақтандырушылармен есеп айырысу	295 599	-
Басқалары	1 271	-

8. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

Төмендегі кестеде есепті кезеңде танылған сақтандыру бойынша түсімнің жалпы сомасына талдау берілген:

	ЗА сақтандыру	ЖБМС сақтандыру	ЖЖМС + ӨМС + ӨЖС сақтандыру	2024 жылғы 31 желтоқсанға жиыны
Сыйлықақыны бөлу негізінде тәсіл бойынша бағаланбайтын шарттар				
<i>Жабудың қалған бөлігі бойынша міндеттемелердің өзгеруіне байланысты сомалар</i>				
- Сақтандыру қызметтері бойынша күтілетін талаптар және өзге де шығыстар	307 750	669 778		977 528
- Қаржылық емес тәуекелге тәуекелді түзетудің өзгеруі	31 275	85 733		117 008
- Қызметтерді ұсыну салдарынан танылған, шартта көзделген қызметтер үшін маржа	135 968	168 022		303 990
Аквизациялық акша ағындарын өтеу	117 958	0		117 958
Сыйлықақыны бөлу негізінде тәсіл бойынша бағаланатын шарттар			1 127 398	1 127 398
Сақтандыру бойынша түсім жиыны	592 951	923 533	1 127 398	2 643 882

	ЗА сақтандыру	ЖБМС сақтандыру	ЖЖМС + ӨМС + ОЖС сақтандыру	2023 жылғы 31 желтоқсанға жиыны
Сыйлықақыны бөлу негізінде тәсіл бойынша бағаланбайтын шарттар				
<i>Жабудың қалған бөлігі бойынша міндеттемелердің өзгеруіне байланысты сомалар</i>				
- Сақтандыру қызметтері бойынша күтілетін талаптар және өзге де шығыстар	662 422	768 955	108	1 431 485
- Қаржылық емес тәуекелге тәуекелді түзетудің өзгеруі	47 145	97 741	21	144907
- Қызметтерді ұсыну салдарынан танылған, шартта көзделген қызметтер үшін маржа	139 465	179 480	1 554	320 498
Аквизациялық акция ағындарын өтеу	125 850		1	125 851
Сыйлықақыны бөлу негізінде тәсіл бойынша бағаланатын шарттар			886 521	886 521
Сақтандыру бойынша түсім жиынтығы	974 882	1 046 176	888 204	2 909 262

- Есепті кезеңде сақтандыру қызметтеріне жұмсалған күтілетін шығыстар өзіне шағымдарды және Компания есепті кезең ішінде болған сақтандыру жағдайлары бойынша төлеуді күтетін өзге де шығыстарды қамтиды.
- Тәуекелге түзетудің өзгеруі кезең ішінде өткен тәуекел сомасын көрсетеді.
- CSM өтеу бірліктері негізінде шарттардың тиісті тобын өтеу кезеңі ішінде пайданың немесе залалдың құрамында танылады. Мұндай түзетулер CSM түзететін болашақ қызметтерге қатысты түзетулерді болдырмайды.
- Сатып алудан түскен акция ағындары шарттар тобын жабу кезеңі ішінде уақыт ағымын ескере отырып жүйелі түрде бөлінеді.

9. САҚТАНДЫРУ ҚЫЗМЕТТЕРІ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР

	ЗА сақтандыру	ЖБМС сақтандыру	ЖЖМС + ӨМС + ОЖС сақтандыру	2024 жылғы жиыны
Сақтандыру қызметтері бойынша туындаған талаптар және өзге де келтірілген шығыстар	140 337	835 495	569 812	1 545 644
Өткен кезеңдердің қызметтеріне жататын өзгерістер - туындаған талаптар бойынша міндеттемелерге түзету			(714 136)	(714 136)
Болашақ кезеңдердің қызметтеріне жататын өзгерістер - ауыртпалық салу шарттарының топтары бойынша залалдар және осындай залалдарды қалпына	8 778	(67 259)		(58 481)

келтіру

Аквизациялық ақша
ағындары

- Амортизация	117 958	-	117 958
- Аквизациялық шығыстар			-
- Құнсыздану және құнсыздануды қалпына келтіру			-

Сақтандыру қызметтері бойынша шығыстар жиыны

267 073	768 236	(144 324)	890 985
---------	---------	-----------	---------

	ЗА сақтандыр у	ЖБМС сақтандыру	ЖЖМС + ӨМС + ӨЖС сақтандыру	2023 жылғы жиыны
Сақтандыру қызметтері бойынша туындаған талаптар және өзге де келтірілген шығыстар	572 246	888 597	1 591 065	3 051 908
Өткен кезеңдердің қызметтеріне жататын өзгерістер - туындаған талаптар бойынша міндеттемелерге түзету			662 199	662 199
Болашақ кезеңдердің қызметтеріне жататын өзгерістер - ауыртпалық салу шарттарының тоңтары бойынша залалдар және осындай залалдарды қалпына келтіру	30 009	(37 256)		(7 247)
Аквизациялық ақша ағындары				-
- Амортизация	125 850	-	1	125 851
- Аквизациялық шығыстар				-
- Құнсыздану және құнсыздануды қалпына келтіру				-
Сақтандыру қызметтері бойынша шығыстар жиыны	728 105	851 341	2 253 265	3 832 711

10. САҚТАНДЫРУ ЖӘНЕ ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ ШАРТТАРЫ

Шығарылған сақтандыру шарттары мен ұсталатын қайта сақтандыру шарттарының актив позициясында тұрған және міндеттеме позициясында тұрған тоңтарын бөлу төмендегі кестеде берілген:

2024 жылғы 31 желтоқсанға	ЗА сақтандыру	ЖБМС сақтандыру	ЖЖМС + ӨМС + ӨЖС сақтандыру	Жиыны
---------------------------	---------------	-----------------	-----------------------------	-------

Сақтандыру шарты бойынша активтер	-	-	-	-
Сақтандыру шарты бойынша міндеттемелер	12 941 965	8 780 717	4 660 629	26 383 311
Таза	12 941 965	8 780 717	4 660 629	26 383 311
Қайта сақтандыру шарты бойынша активтер	-	-	1 635 397	1 635 397
Қайта сақтандыру шарты бойынша міндеттемелер	-	-	-	-
Таза	-	-	1 635 397	1 635 397
2023 жылғы 31 желтоқсанға	ЗА сақтандыру	ЖБМС сақтандыру	ЖЖМС + ӨМС + ОЖС сақтандыру	Жиыны
Сақтандыру шарты бойынша активтер	-	-	-	-
Сақтандыру шарты бойынша міндеттемелер	12 250 527	8 032 070	5 169 934	25 452 530
Таза	12 250 527	8 032 070	5 169 934	25 452 530
Қайта сақтандыру шарты бойынша активтер	-	-	2 071 823	2 071 823
Қайта сақтандыру шарты бойынша міндеттемелер	-	-	-	-
Таза	-	-	2 071 823	2 071 823

Шығарылған сақтандыру шарттары және ұсталатын қайта сақтандыру шарттары

Қалған өтеу бойынша міндеттемелерді және туындаған талаптар бойынша міндеттемелерді көрсете отырып, шығарылған сақтандыру шарттары бойынша таза активтерді немесе міндеттемелерді салыстыру

	Қалған жабу бойынша міндеттемелер		Сыйлықақыларды бөлу әдісі қолданылатын шарттар бойынша туындаған талаптар бойынша міндеттемелер		Жиыны
	Залал құрауышын қоспағанда	Залал құрауышы	Болашақ ақша ағындарының құнын келтірілген бағалау	Қаржылық емес тәуекелді түзету	
2024 жылғы 31 желтоқсанға					
Кезең басындағы активтер		-			-
Кезең басындағы міндеттемелер	19 832 796	790 745	4 161 182	667 807	25 452 530
Кезең басындағы таза қалдықтар	19 832 796	790 745	4 161 182	667 807	25 452 530
<i>Сақтандыру бойынша түсім</i>	(2 643 882)	-	-	-	(2 643 882)
Түрлендірілген ретроспективтік тәсілді қолдана отырып бағаланған сақтандыру шарттары	(592 951)				(592 951)
Әділ құн негізінде тәсілді қолдана отырып бағаланған сақтандыру шарттары	(923 533)				(923 533)
Өзге де сақтандыру шарттары	(1 127 398)				(1 127 398)
<i>Сақтандыру қызметтері бойынша шығыстар</i>					
Сақтандыру қызметтері бойынша туындаған талаптар және өзге де келтірілген шығыстар	1 545 644				1 545 644
Болған сақтандыру жағдайлары бойынша міндеттемелердегі өзгерістер			(732 137)	18 001	(714 136)
Ауыртпалық салу шарттары бойынша шығындар және осы шығындарды қалпына келтіру		(58 481)			(58 481)
аквизициялық ақша ағынының амортизациясы	117 958				117 958
Сақтандыру қызметтерін көрсетуден түскен нәтиже	(980 280)	(58 481)	(732 137)	18 001	(1 752 897)
<i>Пайда мен залалдың құрамында танылған сақтандыру бойынша қаржылық кірістер немесе шығыстар</i>	2 398 319	75 580	-		2 473 899
Өзге де жиынтық кіріс құрамында танылған сақтандыру бойынша қаржылық кірістер немесе шығыстар					
Валюта бағамының өзгеру әсері					
Кірістер мен шығындар және өзге де жиынтық кірістер туралы есептері өзгерістердің жиыны	1 418 039	17 099	(732 137)	18 001	721 002

Енгізілмейтін инвестициялық құрауыштар
сақтандыру бойынша түсім мен шығыстар есебіне
сақтандыру қызметтері бойынша (1 046 970) (1 046 970)

Ақша ағындары

Алынған сыйлықақылар 3 993 055 3 993 055

Сыйлықақыны қайтару (143 694) (143 694)

Туындаған талаптар бойынша төлемдер және сақтандыру
қызметтері бойынша өзге де шығыстар (инвестициялық
құрауыштарды қоса алғанда) (2 592 614) (2 592 614)

Ақша ағынының жиыны 1 256 748 - - - 1 256 748

31.12.2024 өмірді сақтандыру шарттары бойынша таза
(активтер)/міндеттемелер 21 460 613 807 844 3 429 045 685 808 26 383 311

Кезең соңындағы активтер

Кезең соңындағы міндеттемелер 21 460 613 807 844 3 429 045 685 808 26 383 311

Сыйлықақыларды
бөлу әдісі
қолданыла
тын
шарттар
бойынша
туындаған
талаптар
бойынша
міндетте
лер

Қалған жабу
бойынша
міндеттемелер

Жиыны 685 808 26 383 311

2024 жылғы 31 желтоқсанға

Залал
құрауышы
қоспағанда

Залал
құрауышы

Болашақ
ақша
ағындарының
құнын
келтірілген
бағалау

Қаржы
лық
емес
тәуекел
ге
тәуекел
ді
түзету

Кезең басындағы активтер

2023 жылғы 31 желтоқсанға	Залал құрауышын қоспағанда	Залал құрауышы	Болашақ ақша ағындарының құнын келтірілген бағалау	Қаржылық емес тәуекелге тәуекелді түзету	
Кезең басындағы активтер					
Кезең басындағы міндеттемелер	21 979 687	687 243	2 368 643	336 837	25 372 410
Кезең басындағы таза қалдықтар	21 979 687	687 243	2 368 643	336 837	25 372 410
<i>Сақтандыру бойынша түсім</i>	(2 909 262)	-	-	-	(2 909 262)
Түрлендірілген ретроспективтік тәсілді қолдана отырып бағаланған сақтандыру шарттары	(1 208 914)				(1 208 914)
Әділ құн негізінде тәсілді қолдана отырып бағаланған сақтандыру шарттары	(372 467)				(372 467)
Өзге де сақтандыру шарттары	(1 327 882)				(1 327 882)
<i>Сақтандыру қызметтері бойынша шығыстар</i>					
Сақтандыру қызметтері бойынша туындаған талаптар және өзге де келтірілген шығыстар			2 817 993	233 916	3 051 909
Болған сақтандыру жағдайлары бойынша міндеттемелердегі өзгерістер			566 582	95 617	662 199
Ауыртпалық салу шарттары бойынша шығындар және осы шығындарды қалпына келтіру		(7 247)			(7 247)
	125 851				125 851
аквизициялық ақша ағынының амортизациясы					
Сақтандыру қызметтерін көрсетуден түскен нәтиже	(2 783 412)	(7 247)	3 384 575	329 533	923 449
<i>Пайда мен залалдың құрамында танылған сақтандыру бойынша қаржылық кірістер немесе шығыстар</i>	565 515	110 750	56 241	1 438	733 944
Өзге де жиынтық кіріс құрамында танылған сақтандыру бойынша қаржылық кірістер немесе шығыстар					
Валюта бағамының өзгеру әсері					
Кірістер мен шығындар және өзге де жиынтық кірістер туралы есептегі өзгерістердің жиыны	(2 217 897)	103 503	3 440 816	330 971	1 657 393
Сақтандыру бойынша түсімдер мен сақтандыру қызметтері бойынша шығыстар есебіне енгізілмейтін инвестициялық құрауыштар	(916 924)		916 924		
<i>Ақша ағындары</i>					
Алынған сыйлықақылар	2 808 986				2 808 986
Сыйлықақыны қайтару	(1 793 877)				(1 793 877)
Туындаған талаптар бойынша төлемдер және сақтандыру қызметтері бойынша өзге де шығыстар (инвестициялық құрауыштарды қоса алғанда)			(2 565 201)	-	(2 565 201)

аквизациялық акша ағыны	(27 180)				(27 180)
Акша ағынының жиыны	987 929	-	(2 565 201)	-	(1 577 272)
31.12.2023 өмірді сақтандыру шарттары бойынша таза (активтер)/міндеттемелер	19 832 796	790 745	4 161 182	667 807	25 452 530
Кезең соңындағы активтер	-	-	-	-	-
Кезең соңындағы міндеттемелер	19 832 796	790 745	4 161 182	667 807	25 452 530
Кезең соңындағы таза қалдықтар	19 832 796	790 745	4 161 182	667 807	25 452 530

Ұсталатын қайта сақтандыру шарттары

Қалған өтеу бойынша активтерді көрсететін қайта сақтандыру шарттары бойынша ауыспалы таза активтер немесе міндеттемелер және қайта сақтандырушыларға берілген қызмет нәтижесінде туындаған талаптар бойынша өтеуге сомалар төмендегі кестеде берілген:

	2024		Өтелетін сомалар: келтірілген залал	Жиыны
	Қалған жабуға арналған активтер			
	Залалдарды өтеу құрауының есепке алмағанда	Залалдарды өтеу құрауышы		
01.01.2023 қайта сақтандыру шарттары бойынша активтер	235 604	-	1 836 218	2 071 823
01.01.2024 қайта сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер				
01.01.2024 қайта сақтандыру шарттары бойынша таза активтер/(міндеттемелер)	235 604	-	1 836 218	2 071 823
Қайта сақтандыру бойынша сыйлықақыларды бөлу:				-
Қалған жабу бойынша активтердегі өзгерістерге жататын сомалар	(740 250)			(740 250)
Қайта сақтандырушылардан өтеуге жататын сомалар				-
Ауыртпалық салынатын базалық шарттар бойынша шығындарды өтеуді тану				-
Ауыртпалық салатын базалық келісімшарттардан залалдарды қалпына келтіру				-
Өтелетін сома: кезең ішінде келтірілген талаптар мен өзге де шығыстар бойынша			234 222	234 222
Келтірілген залалдар бойынша міндеттемелердегі өзгерістер нәтижесінде туындайтын өтеу сомасындағы өзгерістер			(385 093)	(385 093)

Қайта сақтандыру шарттары бойынша ұсталатын таза кіріс немесе шығыс	(740 250)	-	(150 871)	(891 121)
Қайта сақтандыру бойынша қаржылық кіріс				-
Қайта сақтандырушылардың міндеттемелерді орындамау тәуекеліндегі өзгерістердің әсері				-
Пайда мен залал және ОЖК туралы есептегі өзгерістердің жиыны	(740 250)	-	(150 871)	(891 121)
Ақша қаражатының қозғалысы				-
Төленген сыйлықақылар және осыған ұқсас шығыстар	924 522			924 522
Алынған сомалар			(234 222)	(234 222)
Ақша қаражаты қозғалысының жиыны	924 522	-	(234 222)	690 300
Басқа орын ауыстырулар	-			-
31.12.2024 қайта сақтандыру шарттары бойынша таза қалдықтар	184 272	-	1 451 125	
31.12.2024 қайта сақтандыру шарттары бойынша активтер	184 272	-	1 451 125	1 635 397
31.12.2024 қайта сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер				-
31.12.2024 қайта сақтандыру шарттары бойынша таза активтер/(міндеттемелер)	184 272	-	1 451 125	1 635 397

	2023		
	Қалған жабуға арналған активтер	Өтелетін сомалар: келтірілген залал	Жиыны
	Залалдарды өтеу құрауышы есеңке алмағанда	Залалдарды өтеу құрауышы	
01.01.2023 қайта сақтандыру шарттары бойынша активтер	337 861	1 771 079	2 108 941
01.01.2023 қайта сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер			
01.01.2023 қайта сақтандыру шарттары бойынша таза активтер/(міндеттемелер)	337 861	1 771 079	2 108 941
Қайта сақтандыру бойынша сыйлықақыларды болу:			
Қалған жабу бойынша активтердегі өзгерістерге жататын сомалар	(561 847)		(561 847)
Қайта сақтандырушылардан өтеуге жататын сомалар			
Ауыртпалық салынатын базалық шарттар бойынша шығындарды өтеуді тану			
Ауыртпалық салатын базалық келісімшарттардан шығындарды қалпына келтіру			
Өтелетін сома: кезең ішінде келтірілген талаптар мен өзге де шығыстар бойынша		1 056 461	1 056 461
Келтірілген шығындар бойынша міндеттемелердегі өзгерістер нәтижесінде туындайтын өтеу сомасындағы өзгерістер		(1 134 439)	(1 134 439)
Қайта сақтандыру шарттары бойынша ұсталатын таза кіріс немесе шығыс	(561 847)	(77 978)	(639 825)
Қайта сақтандыру бойынша қаржылық кіріс		183 930	183 930
Қайта сақтандырушылардың міндеттемелерді орындамау тәуекеліндегі өзгерістердің әсері			
Пайда мен залал және ОЖК туралы есептегі өзгерістердің жиыны	(561 847)	105 952	(455 865)
Ақша қаражатының қозғалысы			

Төленген сыйлықақылар және осыған ұқсас шығыстар	459 590			459 590
Алынған сомалар			(40 813)	(40 813)
Ақша қаражаты қозғалысының жиынты	459 590	-	(40 813)	418 777
Басқа орын ауыстырулар	-			-
31.12.2023 қайта сақтандыру шарттары бойынша таза қалдықтар	235 604	-	1 836 218	2 071 823
31.12.2024 қайта сақтандыру шарттары бойынша активтер	235 604		1 836 218	2 071 823
31.12.2023 қайта сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер	-			-
31.12.2023 қайта сақтандыру шарттары бойынша таза активтер/(міндеттемелер)	235 604		1 836 218	2 071 823

Болашақ ақша ағындарының ағымдағы құнының бағаларын, тәуекелге түзетулерді және CSM көрсете отырып, шығарылған өмірді сақтандыру шарттары бойынша таза активтерді немесе міндеттемелерді ұзарту

	Болашақ ақша ағындарының ағымдағы құнын бағалау	Тәуекелді түзету	Шарттық қызметтер бойынша маржа	Жиынты
01.01.2024 қайта сақтандыру шарттары бойынша активтер	-			
01.01.2024 сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер	16 531 041	946 169	2 806 190	20 283 400
01.01.2024 сақтандыру шарттары бойынша таза міндеттемелер	16 531 041	946 169	2 806 190	20 283 400
Ағымдағы қызметтерге қатысты өзгерістер	23 866	(117 008)	(287 105)	(380 246)
Шарт бойынша көрсетілген қызметтер үшін танылған маржа				
Тәуекелдің қолданылу мерзімінің аяқталуына байланысты танылған тәуекелге түзету				
Тәжірибеге байланысты түзетулер				
Болашақ қызметтерге қатысты өзгерістер	154 279	10 474	(117 068)	47 685
Бастапқы кезеңде танылған шарттар	(238 322)	35 252	204 432	1 362
Қызметтер бойынша шарттық маржаны түзететін бағалардағы өзгерістер				
Шарттық қызметтер маржасын түзетпейтін бағалардағы өзгерістер				
Откен қызметтерге қатысты өзгерістер				
туындаған сақтандыру шығындарына қатысты өзгерістер				
Сақтандыру қызметтерінің нәтижесі	(60 177)	(71 282)	(199 741)	(331 200)
Сақтандыру бойынша қаржылық шығыстар	2 182 586	35 020	256 293	2 473 899
Валюта бағамдарының өзгеру әсері				

Пайда мен залал және өзге де жиынтық кірістер туралы есептегі өзгерістердің жиыны	2 122 409	(36 262)	56 552	2 142 699
Ақша қаражатының қозғалысы				
Алынған сыйлықақылар	1 001 346			1 001 346
Сыйлықақыны қайтару				
Төленген сақтандыру өтемдері және өзге де шығыстар (инвестициялық компоненттерді қоса алғанда)	(2 333 242)			(2 333 242)
Аквизациялық ақша ағындары	(179 366)			(179 366)
Ақша қаражаты қозғалысының жиыны	(1 511 261)			(1 511 261)
31.12.2024 өмірді сақтандыру шарттары бойынша таза міндеттемелер	17 142 189	909 907	2 862 742	20 914 838
31.12.2024 жағдай бойынша өмірді сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер				
31.12.2024 жағдай бойынша өмірді сақтандыру шарттары бойынша активтер	17 142 189	909 907	2 862 742	20 914 838
31.12.2024 өмірді сақтандыру шарттары бойынша таза міндеттемелер	17 142 189	909 907	2 862 742	20 914 838
	Болашақ ақша ағындарының ағымдағы құнын бағалау	Тәуекелді түзету	Шарттық қызметтер бойынша маржа	Жиыны
01.01.2023 қайта сақтандыру шарттары бойынша активтер				
01.01.2023 сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер	18 161 070	1 052 110	3 001 660	22 214 839
01.01.2023 сақтандыру шарттары бойынша таза міндеттемелер	18 161 070	1 052 110	3 001 660	22 214 839
Ағымдағы қызметтерге қатысты өзгерістер				
Шарт бойынша көрсетілген қызметтер үшін танылған маржа			(320 498)	(320 498)
Тәуекелдің қолданылу мерзімінің аяқталуына байланысты танылған тәуекелге түзету		(144 907)		(144 907)
Тәжірибеге байланысты түзетулер	92 140			92 140
Болашақ қызметтерге қатысты өзгерістер				
Бастапқы кезеңде танылған шарттар	(144 738)	37 870	140 308	33 440
Қызметтер бойынша шарттық маржаны түзететін бағалардағы өзгерістер	300 186	(8 006)	(292 178)	2
Шарттық қызметтер маржасын түзетпейтін бағалардағы өзгерістер	(232 733)	3 674		(229 059)
Откен қызметтерге қатысты өзгерістер				
туындаған сақтандыру шығындарына қатысты өзгерістер	126 749	(250)		126 499
Сақтандыру қызметтерінің нәтижесі	141 604	(111 620)	(472 368)	(442 383)
Сақтандыру бойынша қаржылық шығыстар	393 888	5 679	276 898	676 465
Валюта бағамдарының өзгеру әсері				-

Пайда мен залал және өзге де жиынтық кірістер туралы есептегі өзгерістердің жиыны	535 492	(105 941)	(195 469)	234 082
Ақша қаражатының қозғалымы				
Алынған сыйлықақылар	2 035 751			2 035 751
Сыйлықақыны қайтару	(1 793 877)			(1 793 877)
Төленген сақтандыру өтемдері және өзге де шығыстар (инвестициялық компоненттерді қоса алғанда)	(2 380 215)	-		(2 380 215)
Аквизациялық ақша ағындары	(27 180)			(27 180)
Ақша қаражаты қозғалысының жиыны	(2 165 521)	-	-	(2 165 521)
31.12.2023 өмірді сақтандыру шарттары бойынша таза міндеттемелер	16 531 041	946 169	2 806 190	20 283 400
31.12.2023 жағдай бойынша өмірді сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер	16 531 041	946 169	2 806 190	20 283 400
31.12.2023 жағдай бойынша өмірді сақтандыру шарттары бойынша активтер	-	-	-	-
31.12.2023 өмірді сақтандыру шарттары бойынша таза міндеттемелер	16 531 041	946 169	2 806 190	20 283 400

Сақтандыру шарттарының портфельдері бойынша CSM құру үшін қабылданған өтпелі тәсілдердің ағымдағы кезеңге әсері төмендегі кестеде ашылады:

2024				
мың теңгемен	Түрлендірілген ретроспективтік тәсілді пайдаланатын шарттар	Әділ құн әдісін пайдаланатын шарттар	Қалған барлық келісімшарттар	Жиыны
01.01.2024 жағдай бойынша келісімшарт бойынша көрсетілетін қызметтердің шекті құны	1 921 275	565 799	319 115	2 806 189
Ағымдағы қызметтерге қатысты өзгерістер	(196 380)	(58 363)	(32 363)	(287 105)
Шарт бойынша көрсетілген қызметтер үшін танылған марка				
Болашақ қызметтерге қатысты өзгерістер	(84 875)	(11 473)	(20 721)	(117 068)
Кезең ішінде бастапқы танылған шарттар			204 432	204 432
Қызметтер үшін шарттық маржаны түзететін бағалардағы өзгерістер				
Сақтандыру қызметін көрсету нәтижесі	(281 254)	(69 835)	151 349	(199 741)
Сақтандыру бойынша қаржылық шығыстар	190 170	36 394	29 730	256 293
Айырбас бағамдарын өзгерту әсері				-
Пайда мен залал және ОЖК туралы есептегі жалпы өзгерістер				-
Басқа орын ауыстырулар				

31.12.2024 жағдай бойынша келісімшарттар бойынша көрсетілетін қызметтердің шекті құны

1 830 191 532 357 500 193 2 862 741

2023

Мың теңгемен	Түрлендірілген ретроспективті к тәсілді пайдаланатын шарттар	Әділ құн әдісін пайдаланатын шарттар	Қалған барлық келісімшарттар	Жыны
01.01.2023 жағдай бойынша келісімшарт бойынша көрсетілетін қызметтердің шекті құны	2 317 227	560 943	123 490	3 001 660
Ағымдағы қызметтерге қатысты өзгерістер				
Шарт бойынша көрсетілген қызметтер үшін танылған маржа	(232 363)	(60 929)	(27 206)	(320 498)
Болашақ қызметтерге қатысты өзгерістер				
Кезең ішінде бастапқы танылған шарттар	-	-	140 308	140 308
Қызметтер үшін шарттық маржаны түзететін бағалардағы өзгерістер	(366 223)	17 376	56 670	(292 178)
Сақтандыру қызметін көрсету нәтижесі	(598 586)	(43 553)	169 772	(472 368)
Сақтандыру бойынша қаржылық шығыстар	202 634)	48 409	25 855	276 898
Айырбас бағамдарын өзгерту әсері				
Пайда мен залал және ОЖК туралы есептегі жалпы өзгерістер	(395 952)	4 856	195 627	(195 470)
Басқа орын ауыстырулар				
31.12.2023 жағдай бойынша келісімшарттар бойынша көрсетілетін қызметтердің шекті құны	1 921 275	565 799	319 117	2 806 190

Есепті кезеңде қайта сақтандыру шарттарының портфельдері үшін CSM орнатудың өтпелі тәсілдері жоқ, ойткені ұсталатын қайта сақтандыру шарттарына сыйлықақыларды болу негізінде тәсіл қолданылған.

11. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ

Компанияның есепті күнгі негізгі инвестициялары:

	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Депозиттер (овернайт)	496 587	346 307
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары, оның ішінде:	21 905 278	15 731 491
амортизацияланған құн бойынша	12 616 771	15 731 491

ОЖК арқылы	9 288 507	-
Баска облигациялар:	11 787 934	9 508 762
амортизацияланған құн бойынша	8 041 495	
ОЖК арқылы	3 746 439	-
Акциялар	23 259	497 621
	34 213 058	26 084 181

2024 жылдан бастап Компания борыштық қаржы құралдарын есепке алуға екі тәсілдің болуын көздейтін инвестициялық активтерді басқарудың жаңа бизнес-моделін қолданады: амортизацияланған құны бойынша және өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша. Есепке алу санатын таңдау активтердің нақты тобын басқару максаттарына байланысты жүзеге асырылады.

Бизнес-модельдің өзгеруі клиенттерге мерзімінен бұрын төлеу мүмкіндігін көздейтін және инвестициялық портфельдің бір бөлігінің икемділігі мен өтімділігін арттыруды талап ететін Demeu жаңа сақтандыру өнімін енгізумен байланысты.

Жаңа модель шеңберінде:

Келісімшарттық ақша ағындарын алу максатында өтеуге дейін ұстауға арналған қаржы активтері амортизацияланған құн бойынша жіктелуін және есепке алынуын жалғастырады;

Demeu өнімі бойынша міндеттемелерді орындау шеңберінде өтімділікті басқару үшін іске асырылуы мүмкін қаржы активтері өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатындар ретінде жіктеледі.

Бұдан басқа, бизнес-модельді өзгерту шеңберінде 2024 жылы бұрын танылған қаржы активтерінің бір бөлігін амортизацияланған құны бойынша бағаланатын активтер санатынан өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын активтер санатына қайта жіктеу жүзеге асырылды. Қайта жіктеу Активтер мен пассивтерді басқару кеңесінің 2024 жылғы 11 қазандағы № 22 шешімі негізінде жүргізілді. 2 812 272 мың теңге баланстық құны бар ISIN KZK200000745 мемлекеттік БҚ, әділ құны бойынша қайта бағалау кезінде БҚ баланстық құны 2 838 519 мың теңгені құрады. Осылайша әділ құн бойынша қайта бағалаудың тиімділігі 26 247 мың теңгені құрады

12. ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ КІРІС

	2024 жылы	2023 жылы
Баска қаржы активтерінен таза кіріс	3 378 851	3 169 520
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтерінен таза іске асырылған пайда/(залал)	-	-
Бағалы қағаздарды сатып алу-сатудан түскен таза (залалдар)/кірістер	(1 194)	-
Дивидендтер бойынша кіріс	28 374	33 959
Басқалары	-	264
Инвестициялық кіріс жиыны	3 406 031	3 203 743

Өзге қаржы активтерінен түскен таза кіріс:

	2024 жылы	2023 жылы
Банктердегі қаражат	27 517	39 340
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	2 960 002	2 419 663
Кері РЕПО келісімдері	391 332	710 517
Басқа қаржы активтерінен таза кіріс жиыны	3 378 851	3 169 520

Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер:

мың теңге	2024 ж.	2023 ж.
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздар	2 960 002	2 419 663
Банктердегі депозиттер	27 516	39 340
Жиыны	2 987 518	2 459 003

13. ШЕТЕЛ ВАЛЮТАСЫМЕН ОПЕРАЦИЯЛАРДАН ТҮСКЕН ТАЗА ПАЙДА

	2024 жылы	2023 жылы
Шетел валютасымен операциялардан түскен пайда/(залал)	752 700	(122 542)
Сауда операциялары, нетто	(3 698)	(2 562)
Жиыны	752 002	(125 104)

14. ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ШЫҒЫСТАР

	2024 жылға	2023 жылға
Жұмыскерлерге жалақы және өзге де төлемдер	1 145 050	1 051 849
Қысқа мерзімді жалдау бойынша шығыстар	221 062	195 649
Жалақы бойынша салықтар мен аударымдар	158 528	109 614
Бағдарламалық қамтамасыз етуді техникалық қолдау	30 962	24 515
Активтерді басқару жөніндегі қызметтер	26 984	20 319
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің тозуы және амортизациясы	15 945	

Байланыс және пошта қызметтері	15 366	11 907
Кеңсе тауарлары және кеңсеге қызмет көрсету	3 083	2 546
Жарнама шығыстары	8 711	8 422
Кәсіби қызметтерге арналған шығыстар	32 997	111 190
Жұмыскерлердің біліктілігін арттыруға арналған шығыстар	1 120	1 497
Мүшелік жарна	4 008	2 746
Іссапар және олармен байланысты шығыстар	5 552	2 774
Ақпараттық қызметтер	2 912	2 049
Банк қызметтері	461	591
Пайдаланылмаған демалыстар мен бонустар бойынша резерв бойынша шығыстар	795	(8 882)
Басқалар	24 111	12 257
Жиыны	1 697 647	1 563 917

15. ПАЙДАҒА САЛЫНАТЫН САЛЫҚ БОЙЫНША ШЫҒЫС (ҮНЕМДЕУ)

Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар мынадай құрауыштарды қамтиды:

Мың қазақстандық теңгемен	2024 ж.	2023 ж.
Пайдаға ағымдағы салық бойынша шығыстар	-	-
Кейінге қалдырылған пайда салығы бойынша шығыстар	-	-
Жыл ішіндегі пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар	-	-

2024 және 2023 жылдары пайдаға салынатын салықты есептеу ескі ХҚЕС 4 «Сақтандыру шарттары» негізінде жүзеге асырылды. Компанияға қолданылатын корпоративтік табыс салығының (КТС) мөлшерлемесі 20%-ды құрайды. Алайда, Компания 2023 жылы салық есебіндегі шығындарға байланысты КТС есептеген жоқ. Сондай-ақ Компания кейінге қалдырылған салық активтерін Қазақстан Республикасының заңнамасында шығындарды ауыстыру үшін көзделген мерзім (10 жыл) ішінде оларды іске асыру ықтималдығының төмендігінен танымайды.

Есептілікті шығару сәтінде Компания салықтық есепте ХҚЕС 4-тен ХҚЕС 17-ге көшудің болашақ салықтық әсерін талдайды. Есептілікті дайындау кезінде 2025 жылы салық заңнамасындағы өзгерістер қабылданады деп күтілуле, олар сақтандыру резервтері бойынша осындай өзгерісті (3 359 663 мың теңге) 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап салық салынатын етеді. Компания 2025 жылы ХҚЕС (IAS) 10 есепті күннен кейінгі Оқиғалар талаптарына сәйкес байланысты салық міндеттемесін тануды жоспарлап отыр.

16. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАР

ХҚЕС (IAS) 24 «Байланысты тараптар туралы ақпаратты алуға» сәйкес олардың біреуі екінші тараптың операциялық және қаржылық шешімдерін бақылауға немесе елеулі дәрежеде ықпал етуге мүмкіндігі бар тараптар байланысты болып есептеледі. Тараптар байланысты болып табыла ма деген мәселені шешу кезінде олардың тек заңдық нысаны ғана емес, тараптардың өзара қарым-қатынастарының мазмұны назарға алынады.

Компанияның жалғыз акционері (1-ескертпе), жалғыз акционердің байланысты тараптары және Компанияның түйінді басшылығы Компанияның байланысты тараптары болып табылады.

Қазақстан Республикасының Үкіметімен байланысты кәсіпорын ретінде Компания Қазақстан

Республикасы Үкіметінің бақылауындағы, бірлескен бақылауындағы немесе елеулі ықпалындағы кәсіпорындармен елеулі операцияларды ашады.

Басқа мемлекеттік кәсіпорындармен операциялар, егер олар барлық қоғамдық және жеке компанияларға дөйекті қолданылатын шарттарға сәйкес әдеттегі қызмет барысында жүзеге асырылса, ашылмайды:

- олар жеке маңызды болып табылмаса;
- егер Компанияның қызметтері барлық тұтынушыларға қолжетімді стандартты шарттарда ұсынылса, немесе
- телекоммуникациялық қызметтер, пошта қызметтері және т.б. сияқты қызметтерді жеткізушіні таңдау болмаған кезде.

Компания байланысты тараптармен мынадай маңызды операцияларды жүргізді:

	2024 жылға.	2023 жылға.
Инвестициялық кіріс		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі	2 193 642	1 835 735
Операциялық шығыстар		
Негізгі басқару персоналының сыйақылары	101 630	109 666

Қаржылық жағдай туралы есеп байланысты тараптармен операциялар бойынша мынадай қалдықтарды қамтиды:

	2024 жылғы 31 желтоқсанға	2023 жылғы 31 желтоқсанға
Ақша қаражаты және олардың баламалары		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі	431 293	3 600 733
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін ұзақ мерзімді қаржы активтері		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі	12 616 771	15 139 028

17. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖӨНІНДЕГІ САЯСАТ

Тәуекелдерді басқару сақтандыру қызметінде шешуші мәнге ие және Компания қызметінің негізгі элементтерінің бірі болып табылады. Компания қызметіне тән негізгі тәуекелдер сақтандыру қызметіне байланысты тәуекелдер, инвестициялық тәуекелдер: кредиттік тәуекелдер, сыйақы мөлшерлемелерінің және қаржы құралдары бағаларының өзгеруіне байланысты нарықтық тәуекел және өтімділік тәуекелі болып табылады.

Компания зейнетақы аннуитеті шарттарын, дерсу ЖБМС аннуитеті шарттарын, қызметкерді жазатайым оқиғалардан жедел сақтандыруды, сондай-ақ өмірді жедел сақтандыруды ұсынады.

Компания ұшырайтын негізгі тәуекелдер төменде берілген:

- Ұзақ өмір сүру тәуекелі - аннуитенттің күтілгеннен ұзақ өмір сүруі нәтижесінде туындайтын залалдар тәуекелі

- Шығыстар тәуекелі - шығыстар тәжірибесінің күтілгеннен өзгешелігі нәтижесінде туындайтын шығындар тәуекелі
- Бұзу тәуекелі - бұзу бойынша тәжірибенің күтілгеннен өзгешелігіне байланысты шығындардың туындау тәуекелі
- Залалдылық тәуекелі - шығындар тәжірибесінің күтілгеннен өзгешелігі нәтижесінде туындайтын шығындар тәуекелі (ЖЖМС).

Төменде Компанияның осы тәуекелдерді басқаруға қатысты саясатының сипаттамасы келтірілген.

Компанияның мақсаты - ол шығаратын сақтандыру шарттарына байланысты міндеттемелерді жабу үшін жеткілікті резервтердің болуын қамтамасыз ету. Тәуекелдер сақтандыру шарттарының портфельдерін әртараптандыру есебінен төмендейді. Тәуекелдердің өзгермелілігі де андеррайтинг пен қайта сақтандырудың стратегиялық қағидаттарын мұқият таңдау және қолдану есебінен жақсарлады.

Компанияда тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылаудың барабар жүйелерін қалыптастыру мақсатында мынадай алқалы кеңесші органдар құрылды: Андеррайтингтік кеңес және Активтер мен пассивтерді басқару жөніндегі кеңес.

Компания ЖЖМС шарттары бойынша тәуекелдерді төмендету бағдарламасы шеңберінде қайта сақтандыруға ие болады. Қайта сақтандыру (шығыс қайта сақтандыру) барабар негізде жүзеге асырылады.

Қайта сақтандырушылардан өтеуге жататын сомалар сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелерге сәйкес және қайта сақтандыру шарттарына сәйкес бағаланады. Компания қайта сақтандыру шарттарын жасасқанына қарамастан, ол сақтанушылар алдындағы өзінің тікелей міндеттемелерінен босатылмайды және осылайша, берілген сақтандыруға қатысты кез келген қайта сақтандырушы осындай қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған өз міндеттемелерін орындай алмайтын дәрежеде кредиттік тәуекел бар. Компанияны қайта сақтандыру ешбір қайта сақтандырушыға да, Компанияның қандай да бір бір қайта сақтандыру шартына елеулі дәрежеде тәуелді болатын операцияларына да тәуелді болмайтындай түрде әртараптандырылады.

Жұмыскер еңбек міндеттерін атқарған кезде қайтыс болу немесе мүгедектік сақтандыру тәуекелі болып табылатын жазатайым оқиғалардан сақтандыру шарттары үшін талаптардың жалпы жиілігін арттыруы мүмкін елеулі факторлар күтілгеннен неғұрлым ертерек немесе үлкен талаптарға әкелетін техногендік тәуекелдер болып табылады. Компанияда сыныптар (қайта сақтандыру түрлері) бөлінісінде жеке сақтандыру шарты бойынша, шығыс қайта сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру жөніндегі ішкі саясат пен лимиттер (сақтандыру сомалары жауапкершілігінің лимиттері) және кім қандай тәуекелді және қандай сомаға дейін қабылдай алатындығын ескертетін сақтандыру төлемдерінің лимиттері белгіленген. Бұл лимиттердің мониторингі тұрақты негізде жүзеге асырылады.

Дереу аннуитет шарттары үшін наразылықтардың сомасы мен жиілігін ұлғайтатын неғұрлым маңызды фактор медициналық ғылымды және өмір сүру ұзақтығын ұлғайтатын әлеуметтік жағдайларды ұдайы жетілдіру болып табылады.

Компанияның сақтандыру тәуекелдеріне ұшырау сипаты, сондай-ақ тәуекелдерді басқару және бағалау үшін пайдаланылатын мақсаттар, саясат және процестер өткен кезеңмен салыстырғанда өзгерген жоқ.

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның барлық қаржылық активтері мен міндеттемелері Қазақстан Республикасында шоғырландырылды.

Сақтандыру қызметіне байланысты тәуекел

Компания сақтандыру міндеттемелерінің басталуына, сомасына және уақытына байланысты белгісіздікке, дұрыс емес (қате) тәуекелге және сақтандыруға қабылданатын тәуекелдерге, жеткіліксіз (барабар емес) сақтандыру резервтерін қалыптастыру тәуекеліне және жеткіліксіз қайта сақтандыру өтемінің тәуекеліне немесе қайта сақтандырушының қайта сақтандыру шарты бойынша төлем. Компания сондай-ақ мәлімделген шығындар туралы қолайсыз деректердің нәтижесінде оның бағалық болжамдары

теріс ақша ағынына алып келу тәуекеліне ұшырайды. Компанияда сыныптар (қайта сақтандыру түрлері) бөлінісінде жеке сақтандыру (қайта сақтандыру) шарты бойынша сақтандыру жөніндегі ішкі саясат пен лимиттер (сақтандыру сомаларының жауапкершілігі лимиттері), шығыс қайта сақтандыру шарттары бойынша және сақтандыру төлемдерінің лимиттері белгіленген, олар кім және қандай тәуекелді және қандай соманы қабылдай алатынын ескертеді. Бұл лимиттердің мониторингі тұрақты негізде жүзеге асырылады.

Төменде келтірілген сезімталдықтың талдауы CSM-ге ықпалын (брутто және ұсталатын қайта сақтандыруды шегергенде), салық салынғанға дейінгі пайданы және негізгі жорамалдардың қисынды ықтимал өзгерістері кезінде капиталды көрсетеді, бұл ретте қалған барлық жорамалдар (5-ескертемеде көрсетілгендей) өзгеріссіз қалады. Жол берулердің арақатынасы түпкілікті әсерді айқындауға елеулі әсер етпесі, алайда әрбір жол беруле өзгерістердің әсерін көрсету үшін жол берулер жеке негізде өзгертілуі тиіс. Бұл жорамалдардағы өзгерістер желілік емес сипатқа ие екенін атап өткен жөн.

мың теңге

		31.12.2024	31.12.2023
Жорамалдардағы өзгерістер		Шартта көзделген қызметтер үшін маржа	Шартта көзделген қызметтер үшін маржа
Өлім-жітім	+10%	197 721	165 731
Өлім-жітім	-10%	(179 486)	(263 837)
Шығыстар	+10%	(34 184)	(383 201)
Шығыстар	-10%	36 164	481 307
Бұзу ықтималдығы	+10%	0	(301 672)
Бұзу ықтималдығы	-10%	0	399 778

Инвестициялық тәуекелдер

Компания тиісті кіріс алуды күтетін инвестицияларды жүзеге асырады және олар қауіпсіздіктің жоғары деңгейін ұсынады. Компания үшін инвестициялардың түріне қатысты өтімділіктің қажетті деңгейін және максатты әртараптандыруды қолдау әрқашан маңызды. Сақтандыру компанияларының осы саладағы қызметі ҚР ҚНРДА қатаң қадағалауында болады және оларға бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушылары ретінде қызметті жүзеге асыруға рұқсат етілмейді. Осы себептен Компания өзінің инвестициялық қызметін брокерлік компаниялар арқылы жүзеге асырады.

Компания өзінің инвестициялық саясатында біркатар қағидаттарды ұстанады:

- Қайтарымдылық қағидаты ықтимал шығындарды төмендету не болдырмау мақсатында активтерді орналастыру бойынша тәуекелдерді тиімді бағалауды білдіреді;
- Салымдарды әртараптандыру қағидаты инвестициялық портфельдің барынша орнықтылығына қол жеткізу, қандай да бір қаржы құралдарының басымдылығына, активтердің өңірлік, салалық және өзге де шоғырлануына жол бермеу мақсатында инвестициялық тәуекелдерді болу болып табылады;

- Пайдалылық қағидаты капитал салымдары нарығындағы жағдайды ескере отырып, қалған қағидаттарды қамтамасыз ету кезінде инвестициялардың рентабельділігін барынша арттырудан, сондай-ақ инвестициялаудың бүкіл уақыты ішінде салынған қаражаттың нақты құнын сақтауға, активтерді оңай және тез сатуға мүмкіндік беретін сақтандыру Резервтерінің қаражатын басқару кезінде салымдардың жоғары рентабельділігінен тұрады; және

- Отімділік қағидаты Компанияның міндеттемелерін өтімді қаражатқа оңай айналатын қаржы құралдарымен оларды жабу үшін жеткілікті мөлшерде қамтамасыз етуді болжайды.

Сондай-ақ Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын ескере отырып, активтерді инвестициялау лимиттері белгіленді:

- қаржы құралдарының түрлері бойынша инвестициялау лимиттері;
- белгілі бір мемлекеттің резиденттері болып табылатын эмитенттердің қаржы құралдарына инвестициялау лимиттері («елге лимит»);
- ашық валюталық позициялар бойынша лимиттер және валюталық нетто-позиция лимиті;
- қызметінің негізгі түрі экономиканың белгілі бір секторымен байланысты эмитенттердің қаржы құралдарына инвестициялау лимиттері; және
- қаржы құралдары үшін «stop-loss» лимиттері.

Компания үшін қажетті өтімділік деңгейін және инвестицияларға қатысты мақсатты әртараптандыруды қолдау маңызды. Компания ай сайын тәуліктік талдау жүргізеді және тоқсан сайын талдау нәтижелерін Компанияның директорлар кеңесіне ұсынады.

Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарында тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелерінің болуына қойылатын талаптар туралы нұсқаулыққа сәйкес Компания тәуекелдер бойынша тоқсан сайынғы негізде стресс-тест өткізеді және нәтижелері ҚР ҚНРДА-ға ұсынылады.

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік залалдар сомасы

Құнысыздануды бағалау үшін пайдаланылған бастапқы деректер, жорамалдар мен әдістер

Кредиттік тәуекелдің едәуір артуы

Бастапқы танылған сәттен бастап қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің едәуір жоғарылауы орын алғанын бағалау кезінде Компания шамадан тыс шығындарсыз немесе күш-жігерсіз орынды және қол жетімді негізделген және расталатын ақпаратты қарайды. Бағалау сандық та, сапалық та ақпаратты, сондай-ақ Компанияның тарихи тәжірибесіне, кредиттік сапаны сараптамалық бағалауға және болжамды ақпаратқа негізделген талдауды қамтиды.

Бағалау мақсаты салыстыру арқылы кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияға қатысты кредиттік тәуекелдің едәуір жоғарылауы орын алғанын анықтау болып табылады:

- есепті күнгі жағдай бойынша бүкіл мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығы; және
- кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияны бастапқы тану кезінде осы сәтке қатысты есептелген бүкіл мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығы (егер орынды болса, мерзімінен бұрын өтеуге қатысты күтулердің өзгеруін ескере отырып түзетілген).

Компания дефолт тәуекелін болжау үшін пайдаланылатын әртүрлі деректер негізінде, сондай-ақ кредиттік санаға қатысты сараптамалық пайымды қолдану арқылы кредиттік тәуекелге ұшыраған әрбір позицияға кредиттік тәуекелдің тиісті рейтингін береді. Кредиттік тәуекел рейтингтері дефолттың басталуы тәуекелінің индикаторы болып табылатын сапалық және сандық факторларды пайдалана отырып айқындалады. Бұл факторлар кредиттік тәуекелге ұшыраған қарыз алушының позициясы мен типіне байланысты өзгереді.

Кредиттік тәуекел рейтингтері дефолттың басталу тәуекелі кредиттік тәуекелдің нашарлауына қарай экспонент бойынша осетіндей болып айқындалады және калибрленеді - мысалы, кредиттік тәуекелдің 1 және 2 рейтингтері арасындағы айырма кредиттік тәуекелдің 2 және 3 рейтингтері арасындағы айырмадан аз.

Кредиттік тәуекелге ұшыраған әрбір позиция қолда бар ақпарат негізінде бастапқы тану күніне кредиттік тәуекелдің белгілі бір рейтингіне жатады.

Кредиттік тәуекелге ұшыраған позициялар тұрақты мониторингке жатады, бұл бастапқы тану кезінде кредиттік тәуекел рейтингінен ерекшеленетін рейтинг позициясын беруге әкеп соғуы мүмкін. Мониторинг әдетте мынадай деректерді талдауды көздейді:

- Эмитенттер туралы ақпаратты кезеңдік негізде талдау нәтижесінде алынған ақпарат - мысалы, аудиттелген қаржылық есептілік, басқарушылық есептілік, бюджеттер, болжамдар мен жоспарлар;
- Кредиттік рейтинг агенттіктерінің деректері, баспасөзде жарияланған жарияланымдар, сыртқы кредиттік рейтингтердегі өзгерістер туралы ақпарат;
- Мерзімі өткен берешектің мәртебесі туралы ақпаратты қоса алғанда, төлемдер туралы ақпарат;
- Эмитенттің қызметін немесе оның шаруашылық қызметін жүзеге асырудың саяси, нормативтік және технологиялық ортасындағы нақты және күтілетін елеулі өзгерістер.

Дефолт ықтималдығының уақытша құрылымын құру

Кредиттік тәуекел рейтингтері кредиттік тәуекелге ұшыраған позициялар үшін дефолт ықтималдығының уақытша құрылымын құру кезіндегі негізгі бастапқы деректер болып табылады. Компания өнім түріне және эмитентке байланысты, сондай-ақ кредиттік тәуекел рейтингіне байланысты талданатын кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияларға қатысты дефолт деңгейі туралы мәліметтер жинайды.

Кредиттік тәуекелдің едәуір жоғарылауы орын алғанын анықтау

Кредиттік тәуекелдің едәуір осуін айқындауға арналған критерийлер портфельге байланысты әртүрлі және дефолт ықтималдығы көрсеткіші мәндерінің сандық өзгерістерін де, сапалық факторларды да, оның ішінде мерзімі өткен «шектеуші» белгісін де қамтиды. Компания, егер Компания эмитенттің кредиттік рейтингі бастапқы тану сәтінен бастап 2 және одан да көп тармаққа төмендегенін анықтаса, кредиттік тәуекелге ұшыраған нақты позиция бойынша кредиттік тәуекел оны бастапқы тану сәтінен бастап едәуір өсті деп есептейді.

Кредиттік сапаны және мүмкіндігінше тиісті тарихи тәжірибені сараптамалық бағалау негізінде Компания, егер бұған кредиттік тәуекелдің едәуір артуының индикаторы болып табылатын белгілі бір сапалық көрсеткіштер көрсетілсе, қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің едәуір артуы орын алғандығы туралы қорытынды жасай алады, олардың әсері сандық талдау шеңберінде толық көлемде уақтылы анықтала алмайды.

Бастапқы танылған сәттен бастап қаржы активі бойынша кредиттік тәуекелдің едәуір жоғарылағанын куәландыратын «шектеуші» белгісі ретінде Компания осы актив бойынша 30 күннен астам мерзімнің кешіктірілгенін есептейді. Мерзімі өткен берешек күндерінің саны жағдайы бойынша төлем толық сомада алынбаған ең ерте күннен бастап күндер санын есептеу арқылы айқындалады.

«Дефолт» ұғымын анықтау

Қаржы активі Компанияның дефолт оқиғасы басталған қаржы активтеріне мынадай жағдайларда:

- қарыз алушының Компания алдындағы кредиттік міндеттемелерінің Компания кепілдікті қамтамасыз етулі іске асыру (ол болған кезде) сияқты шараларды қолданбай толық көлемде өтелуі екіталай; немесе
- Компания алдындағы кез келген елеулі кредиттік міндеттемелер бойынша қарыз алушының берешегі 90 күннен астам мерзімге кешіктірілген. Овердрафттар клиент көзделген лимитті бұзған не оған лимит ағымдағы өтелмеген берешек сомасынан аз сомаға дейін төмендетілген кезден бастап мерзімі өткен

берешек болып есептеледі; немесе қарыз алушының кредит бойынша өз міндеттемелері бойынша төлеуге қабілетсіздігі себебінен оның банкроттығы нәтижесінде активтің қайта құрылымдану ықтималдығы пайда болады.

Компания эмитенттің міндеттемелері бойынша дефолт оқиғасының басталуын бағалау кезінде мынадай факторларды ескереді:

- сапалық - мысалы, шарттың шектеу талаптарын бұзу («ковенанттар»);
- сандық - мысалы, Компания алдындағы мерзімі өткен берешектің мәртебесі және сол бір эмитенттің басқа міндеттемелері бойынша төлемеу; сондай-ақ
- меншікті және сыртқы көздерден алынған өзге де ақпаратты қамтиды.

Қаржы құралы бойынша дефолт оқиғасының басталуын бағалау кезіндегі бастапқы деректер және олардың маңыздылығы мән-жайлардағы өзгерістерді көрсету үшін уақыт өткен сайын өзгеруі мүмкін.

Болжамды ақпаратты қосу

Компания болжамды ақпаратты қаржы құралын бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір артуы мәніне бағалауға да, күтілетін кредиттік залалдарды бағалауға да қамтиды. Компания болжамды ақпаратты бағалау үшін сараптамалық пайымды пайдаланады. Бұл бағалау сыртқы көздерден алынған ақпаратқа да негізделген. Сыртқы ақпарат мемлекеттік органдар, ҚР Ұлттық банкі, Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі жариялайтын экономикалық деректер мен болжамдарды, сондай-ақ жекелеген жеке және ғылыми болжамдарды қамтуы мүмкін. Кредиттік тәуекелді және кредиттік залалдарды бағалауға әсер ететін түйінді фактор ретінде ЖІӨ болжамы айқындалды.

Түрлендірілген қаржы активтері

Құрал бойынша шартта козделген талаптар нарықтық жағдайлардың өзгеруін және эмитенттің кредиттік қабілетінің ағымдағы немесе ықтимал нашарлауына негізделмеген өзге де факторларды қоса алғанда, бірқатар себептер бойынша түрлендірілуі мүмкін. Шарттары түрлендірілген қолда бар құралды есепке алууды тоқтатылуы және 3-ескертпеде сипатталған есепке алу саясатына сәйкес әділ құны бойынша шарттары түрлендірілген жаңа құралды есепке алууды тану көрсетілуі мүмкін.

Егер қаржы активінің талаптары өзгерсе және талаптарды түрлендіру қаржы активін тануды тоқтатуға әкеліп соқпаса, қаржы активі бойынша кредиттік тәуекелдің едәуір жоғарылауы орын алғанын анықтау салыстыру арқылы жүргізіледі:

- шарттың түрлендірілген талаптары негізінде есепті күнгі жағдай бойынша бүкіл мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығы; және
- шарттың бастапқы талаптары негізінде қаржы активін бастапқы тану кезінде уақыттың осы сәтіне қатысты есептелген бүкіл мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығы.

Жалпы жағдайда, шарттың талаптарын қайта қарау кредиттік тәуекелдің едәуір өсуінің сапалық индикаторы болып табылады және шарттың талаптарын қайта қарау нисеті кредиттік тәуекелге ұшыраған позиция кредиттік құнсызданған болып табылатындығының дәлелі болып табылады. Эмитент кредиттік тәуекелге ұшыраған позиция бұдан былай кредиттік құнсызданған/дефолт оқиғасы басталған немесе дефолт ықтималдығы төмендеген болып есептелетіндей болғанға дейін белгілі бір уақыт кезеңі ішінде төлемдерді тұрақты негізде уақтылы жүзеге асыруы қажет күтілетін кредиттік залалдар.

Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау

Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау кезіндегі негізгі бастапқы деректер мынадай ауыспалылардың уақытша құрылымы болып табылады:

- дефолт ықтималдығы (PD көрсеткіші);
- дефолт жағдайындағы шығын шамасы (LGD көрсеткіші);
- дефолт жағдайындағы тәуекел сомасы (EAD шамасы).

Бұл көрсеткіштер, әдетте, Компания пайдаланатын статистикалық модельдер және өзге де тарихи деректер негізінде алынады. Оларды жоғарыда сипатталғандай болжамды ақпаратты ескере отырып түзету қажет.

PD көрсеткіштерін бағалау кредиттік тәуекелге ұшыраған көрсеткіштерді белгілі бір күнге жүргізілген бағалауды білдіреді. Бұл бағалау сандық және сапалық факторларды қамтитын Компанияда бар жинақталған деректерге негізделген. Мүмкін болған жерде Компания PD көрсеткіштерін бағалау үшін нарықтық деректерді пайдаланады. Егер контрагенттің немесе кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияның кредиттік сапасының рейтингі өзгерсе, онда бұл PD тиісті көрсеткіштерін бағалауда өзгеріске әкеледі. PD көрсеткіштері кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияларды өтеудің шарттық мерзімдері және мерзімінен бұрын өтеуге қатысты күтулер ескеріле отырып бағаланады.

Компания LGD көрсеткіштерін өз міндеттемелері бойынша дефолтқа жол берген қарсы агенттерге қатысты талап-арыздар бойынша ақша қаражатын қайтару коэффициенттері туралы ақпарат негізінде бағалайды. LGD бағалау модельдерінде қамтамасыз етудің құрылымы, түрі, талаптардың үлкендігінің дәрежесі, контрагент өз қызметін жүзеге асыратын сала және қаржы активінің ажырамас бөлігі болып табылатын кез келген қамтамасыз етуді өтеуге арналған шығындар ескерілген. LGD көрсеткіштері әртүрлі экономикалық сценарийлерді ескере отырып түзетіледі. Олар дисконттау факторы ретінде тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, ақша қаражатының дисконтталған ағындары негізінде есептеледі.

Дефолт жағдайында тәуекелі бар сома дефолт басталған күнгі кредиттік тәуекелге ұшыраған шаманың есептік бағасын білдіреді. Осы көрсеткішті Компания амортизацияны қоса алғанда, шарт талаптарына

сәйкес осы шамада күтілетін өзгерістерді ескере отырып, есепті күнгі ағымдағы шаманы негізге ала отырып есептейді. Қаржылық актив үшін EAD шамасы жалпы баланстық құн болып табылады. Қарыздар мен қаржылық кепілдік шарттарын беру жөніндегі міндеттемелер үшін EAD шамасы талап етілген соманы да, сондай-ақ шарт бойынша талап етілуі мүмкін күтілетін сомаларды да қамтиды, оларды бағалау тарихи байқаулар мен болжамдар негізінде жүргізіледі.

Жоғарыда сипатталғандай, кредиттік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай көтерілмеген қаржы активтері үшін PD ең жоғары 12 айлық көрсеткішін пайдалану шартымен Компания шарт бойынша ең жоғары кезең ішінде дефолт тәуекелін ескере отырып, күтілетін кредиттік залалдарды бағалайды (ұзартуға арналған кез келген опциондарды қоса алғанда), тіпті Компания тәуекелдерді басқару мақсаттары үшін неғұрлым ұзақ мерзімді қарастырса да, кредиттік тәуекелге ұшырайды. Шарт бойынша ең жоғары кезең Компания берешекті өтеуді талап етуге құқылы болатын күнге дейін қолданылады.

Компанияда өткен кезеңдердің жеткілікті көлемдегі ақпараты жок портфельдерге қатысты қосымша ретінде сыртқы көздерден алынған салыстырмалы ақпарат пайдаланылады.

Сыртқы көздерден алынған салыстырмалы ақпарат оларға қатысты күтілетін кредиттік залалдарды бағалау үшін бастапқы ретінде пайдаланылған портфельдердің мысалдары төменде берілген.

мың теңге	2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланстық құны	Сыртқы көздерден алынған салыстырмалы ақпарат	
		PD көрсеткіші	LGD көрсеткіші
Ақша қаражаты және олардың баламалары	946 447		
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	20 658 266	Moody's дефолт статистикасы	Қазақстан ішіндегі қаржы институттары үшін LGD дефолттық қаржы институттарынан тарихи өтемдерге/Moody's өтеу статистикасына негізделеді.
Өзге де жиынтық кіріс арқылы есепке алынатын қаржы активтері	13 058 205		

мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланстық құны	Сыртқы көздерден алынған салыстырмалы ақпарат	
		PD көрсеткіші	LGD көрсеткіші
Ақша қаражаты және олардың баламалары	7 200 243	Moody's дефолт статистикасы	Қазақстан ішіндегі қаржы институттары үшін LGD дефолттық қаржы институттарынан тарихи өтемдерге/Moody 's өтеу статистикасына негізделеді.
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	24 650 269		

Кредиттік сапаны талдау

Келесі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің кредиттік сапасы туралы ақпарат берілген. Егер өзгеше көрсетілмесе, қаржы активтері бойынша сома кестеде жалпы баланстық құнның шамасын көрсетеді.

Банктердегі депозиттер

Кредиттік тәуекелдің ішкі рейтингтері бар

AAA-тен AAA – дейін кредиттік рейтингі бар

BBB- тен BBB + дейін кредиттік рейтингі бар

BB-тен BB + дейін кредиттік рейтингі бар

- B- тен B + дейін кредиттік рейтингі бар

- CCC кредиттік рейтингімен

рейтингі жоқ

Банктердегі барлық депозиттер

Залаларға бағалау резерві

Банктердегі депозиттердің жиыны

Ақша қаражаты және олардың баламалары

Кредиттік тәуекелдің ішкі рейтингтері бар

AAA-тен AAA – дейін кредиттік рейтингі бар

BBB- тен BBB + дейін кредиттік рейтингі бар

BB-тен BB + дейін кредиттік рейтингі бар

496 732

496 732

(145)

496 587

346 392

346 392

(85)

346 307

1 145 000

1 145 000

(1 145 000)

-

1 491 392

(1 145 085)

346 307

- В-тен В + дейін кредиттік рейтингі бар
- ССС кредиттік рейтингімен рейтинг жоқ
- Барлық акция қаражаты және олардың баламалары
- Залалдарға бйғалу резерві
- Акция қаражатының жиыны және олардың баламалары

18 568

18 568

(1)

18 567

мың теңге	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Ағымдағы банк шоттарындағы ақша қаражаты және банктердегі қысқа мерзімді депозиттер		
В кредиттік рейтингімен		
BB кредиттік рейтингімен	-	164
BBB - кредиттік рейтингімен	496 587	346 866
рейтингсіз	18 567	7 413
Банктердегі ағымдағы банк шоттарындағы және қысқа мерзімді депозиттердегі ақша қаражатының жиыны	515 154	354 443
ҚҚБ-да сатып алынған бастапқы өтеу мерзімі 3 айдан кем «кері репо» шарттары бойынша дебиторлық берешек	431 293	6 845 800
Ақша қаражатының жиыны және олардың баламалары	946 447	7 200 243

«Кері репо» операциялары стандартты кредит беру, қарыз алу және бағалы қағаздарды қарызға беру операциялары үшін әдеттегі және жалпы қабылданған шарттарда жүргізіледі. Жоғарыда аталған мәмілелер 7 күн ішінде жасалды. «Кері репо» операциялары шығарылған мемлекеттік бағалы қағаздар, «Қазақстан тұрақтылық қоры» АҚ борыштық бағалы қағаздары және әділ құны 6 845 800 мың теңге болатын халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары түрінде қамтамасыз етіледі (2022: әділ құны 2 899 441 мың теңге болатын шығарылған мемлекеттік бағалы қағаздар түрінде қамтамасыз ету).

Кредиттік рейтингтер Standard and Poor's рейтинг агенттігінің стандарттарына немесе басқа халықаралық рейтинг агенттіктерінің ұқсас стандарттарына сәйкес ұсынылған.

Ақша қаражаты және олардың баламалары мерзімі өткен болып табылмайды. Кері репо мәмілелері бойынша 275 мың теңге (2022:25 мың теңге) сомасындағы дебиторлық берешекке қатысты залалға бағалау резерві табылды.

Қайта сақтандыру шарттары бойынша кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел - қаржы құралы, белсенді позициямен шығарылған сақтандыру шарты немесе қайта сақтандыру шарты тараптарының бірі міндеттемелерді орындамау нәтижесінде екінші тараптың қаржылық шығындарына әкеп соғатын тәуекел.

Компанияда кредиттік тәуекелді төмендету үшін мынадай саясат пен рәсімдер қолданылады:

Компанияның кредиттік тәуекелге қатысты саясаты Компания үшін кредиттік тәуекелдің мәнін бағалауды және айқындауды белгілейді. Саясаттың сақталуы бақыланады, ал тәуекелдер мен бұзушылықтар туралы ақпарат Компанияның Тәуекелдер жөніндегі комитетінің назарына жеткізіледі. Саясат тәуекел жағдайындағы өзектілік пен өзгерістер тұрғысынан ұдайы қайта қаралады.

Компанияның саясаты дефолт тәуекелі төмен жоғары саналы қаржы құралдарына инвестициялау болып табылады. Саясатқа сәйкес кредиттік тәуекел едәуір ұлғайған жағдайда құрал сатылуы, ал алынған сомалар жоғары саналы құралдарға қайта инвестициялануы тиіс.

Қайта сақтандыру жақсы кредиттік рейтингі бар контрагенттермен жүзеге асырылады, ал тәуекел шоғырлануы жыл сайын директорлар кеңесі белгілейтін және жүйелі түрде қайта қарастырылатын контрагенттердің лимиттеріне қатысты саясат қағидаттарын сақтау жолымен болдырмайды. Ороп

есепті күнге басшылық қайта сақтандырушылардың кредиттік қабілеттілігіне бағалау жүргізеді және қайта сақтандыруды сатып алу стратегиясын жаңартады.

Сыйақыларды немесе жарналарды төлемеуге байланысты туындаған клиенттердің шоттары бойынша қалдықтарға катысты кредиттік тәуекел полисте немесе сақтандыру шартында көрсетілген жеңілдікті кезең ішінде полистің қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін, ол төленетін не тоқтатылатын кезде ғана сақталады. Делдалдарға төленген комиссия міндеттемелерді орындамау тәуекелін төмендету үшін олардан алынатын сомаға қарсы есептеледі.

Компанияның кредиттік тәуекелдерінің сипаты, сондай-ақ тәуекелдерді басқару және бағалау үшін пайдаланылатын максаттар, саясат және процестер алдыңғы кезеңмен салыстырғанда өзгерген жоқ.

Төмендегі кестеде компанияның қарсы агенттерінің кредиттік рейтингтеріне сәйкес қайта сақтандыруға катысты компанияның кредиттік тәуекелге ұшырауы туралы ақпарат берілген:

Қаржылық сенімділік рейтингі	Рейтингтік агенттіктің атауы	31.12.2024 қайта сақтандыру шарттары бойынша активтер
BB+	Standard & Poor's	568 087 226
B+	Fitch	161 019 174
BBB-	Standard & Poor's	484 054 676
B+	Standard & Poor's	206 325 027
AA-	Standard & Poor's	25 699 774
B++	A.M. Best	44 126 998
B +	Standard&Poors	115 753 323
B +	Standard&Poors	30 330 888
		1 635 397 086

Сақтандыру шарттары бойынша активтердің кредиттік сапасы 2024 және 2023 жылдары елеулі өзгерістерге ұшыраған жоқ.

Отімділік тәуекелі

Отімділік тәуекелі - олар бойынша есеп айырысулар ақша қаражатын немесе басқа қаржы активін беру жолымен жүзеге асырылатын қаржылық міндеттемелерге байланысты міндеттемелерді орындау кезінде Компанияның қиындықтарға тап болу тәуекелі.

Компания отімділік тәуекелін Компания үшін отімділік тәуекелі болып табылатынын айқындайтын тәуекелдерді басқару жөніндегі Компания саясаты арқылы басқарады; төлем туралы шұғыл талаптарды қанағаттандыру үшін қаражат арақатынасының ең аз мәнін белгілейді; қозделмеген шығыстарды қаржыландыру жоспарларын белгілейді; жоспарды іске қосатын қаржыландыру көздері мен оқиғаларды айқындайды; қаржыландыру көздерінің шоғырлануы; қадағалау органдарына отімділік тәуекеліне ұшырау және бұзушылықтар туралы ақпарат береді; орынды және операциялық ортадағы өзгерістерге сәйкес тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаттың сақталуына мониторинг жүргізеді.

Компания кредиторлық және өзге де кредиторлық берешектермен, сондай-ақ ХҚЕС 9 бойынша зейнетақы аннуитеті шарттары бойынша қаржылық міндеттемелермен ұсынылған қаржылық міндеттемелер барлық ұсынылған есепті күндерде отімділіктің елеулі тәуекелін құрамайды.

санайды.

Шығарылған сақтандыру шарттарының және міндеттемелерді білдіретін ұсталатын қайта сақтандыру шарттарының портфельдері үшін өтеу мерзімдерін талдау

Төменде келтірілген кестеде шартта көзделген қалған таза ақша ағындарының пайда болуының есептік мерзімдері негізінде міндеттемелерді білдіретін сақтандыру шарттарының және ұсталатын қайта сақтандыру шарттарының портфельдері үшін өтеу мерзімдеріне талдау берілген. Төменде берілген сомалар сыйлықақыны болу негізінде тәсілге сәйкес бағаланатын сақтандыру және қайта сақтандыру шарттарын жабудың қалған бөлігі бойынша міндеттемелерге жататын сомаларды қамтымайды.

	1 жылға дейін	1 жылдан 3 жылға дейін	3 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан 10 жылға дейін	10 жылдан астам	Жиыны
31.12.2024						
Қайта сақтандыру шарттары бойынша активтер	37 407	6 572	43 277	77 610	1 253 914	1 418 780
Сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер	3 535 833	1 681 022	1 687 919	3 777 246	16 314 042	26 996 062
	1 жылға дейін	1 жылдан 3 жылға дейін	3 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан 10 жылға дейін	10 жылдан астам	Жиыны
31.12.2023						
Қайта сақтандыру шарттары бойынша активтер	52 161	9 605	63 406	112 608	1 830 577	2 068 357
Сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер	770 522	132 094	829 352	1 399 243	23 652 384	26 783 595

Бұл ретте 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтерін өтеудің шарттық мерзімдері мынадай:

	1 жылға дейін	1 жылдан 2 жылға дейін	2-ден 3 жылға дейін	3-тен 4 жылға дейін	4-тен 5 жылға дейін	5 жылдан астам немесе өтеу мерзімісіз
2024						
Ақша және ақша баламалары						18 567
Депозиттер	496 587					
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	4 345 880	5 760 407	5 489 503	1 212 811	1 795 285	5 089 026
ОЖК арқылы әділ құн бойынша ескерілетін қаржы активтері	3 476 805	-	-	-	8 319 573	3 759 553
Басқа активтер (кері Репо)	431 293					
Өзге де ДБ						
Жиыны	8 750 565	5 760 407	5 489 503	1 212 811	10 114 857	8 867 146
	1 жылға дейін	1 жылдан 2 жылға дейін	2-ден 3 жылға дейін	3-тен 4 жылға дейін	4-тен 5 жылға дейін	5 жылдан астам немесе өтеу мерзімісіз
2023						
Ақша және ақша баламалары						8 136
Депозиттер	346 307					
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері	2 034 620	7 936 830	5 751 631	6 068 825	1 212 336	6 447 120
ОЖК арқылы әділ құн бойынша ескерілетін қаржы активтері						497 621
Басқа активтер (кері Репо)	6 845 800					
Өзге де ДБ						
Жиыны	9 226 727	7 936 830	5 751 631	6 068 825	1 212 336	6 952 877

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел - шығарылған сақтандыру шарты немесе жасалған қайта сақтандыру шарты бойынша әділ құн немесе болашақтағы ақша ағындары нарықтық бағалардың өзгеруіне байланысты ауытқитын тәуекел. Нарықтық тәуекел тәуекелдің үш түрін қамтиды: валюталық бағамдар (валюталық тәуекел), нарықтық пайыздық мөлшерлемелер (пайыздық тәуекел) және нарықтық бағалар (бағалық тәуекел).

Компания нарық конъюнктурасының теріс өзгерістері нәтижесінде ықтимал шығындарды кезеңдік бағалау, сондай-ақ жол берілетін шығындар шамасына барабар шектеулер мен пайда нормасына қатысты талаптарды белгілеу және қолдау арқылы нарықтық тәуекелді басқаруды жүзеге асырады.

Компанияның нарықтық тәуекелдерге ұшырау сипаты, сондай-ақ оның тәуекелдерді басқару және бағалау үшін пайдаланылатын мақсаттары, саясаты мен процестері өткен кезеңмен салыстырғанда өзгерген жоқ.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел - сақтандыру шартының қаржы құралы, активтері және/немесе міндеттемелері бойынша болашақ ақша ағындарының әділ құны валюталық бағамдардың өзгеруінен ауытқитын тәуекел.

Компанияның негізгі операциялары теңгемен жүзеге асырылады және оның валюталық тәуекелге ұшырауы негізінен АҚШ долларына қатысты туындайды.

Компания сақтандыру шарттарымен байланысты валюталық тәуекелге ұшырамайды, себебі сақтандыру міндеттемелерінде теңге басым. Валюталық тәуекелдің CSM әсері байқалмайды.

Төмендегі кестеде Компанияның қаржылық активтері, сондай-ақ негізгі валюталар бөлінісінде сақтандыру шарттары бойынша активтер мен міндеттемелер берілген:

	АҚШ доллары	
	2024 жылғы 31 желтоқсанға	2023 жылғы 31 желтоқсанға
Ақша қаражаты және олардың баламалары	18 378	3 488 811
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын бағалы қағаздар	4 052 900	3 545 918
	<u>4 071 278</u>	<u>7 034 729</u>

Валюталық тәуекелге сезімталдықты талдау

Төменде келтірілген кестеде Компанияның АҚШ доллары бағамының теңгеге шаққандағы ұлғаюына және 10%-ға азаюына сезімталдықтың талдауы ұсынылған. 10% - бұл Компанияның негізгі басқарушы персоналы үшін валюталық тәуекел туралы есептерді жасау кезінде Компания ішінде пайдаланылатын сезімталдық деңгейі және Компания Басшылығының валюталық бағамдардың ықтимал өзгеруін бағалауын білдіреді. Сезімталдықты талдауға айырбастау кезінде 20%-ға өзгертілген бағамдар пайдаланылатын кезеңнің соңында қолда бар шетел валютасындағы сомалар ғана енгізілген.

Төменде корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарға дейінгі табысқа әсері берілген:

		2024 жылғы 31 желтоқсанға	2023 жылғы 31 желтоқсанға
АҚШ доллары	10%	407 128	703 473
	-10%	(407 128)	(703 473)

Сезімталдық талдауын шектеу

Жоғарыда келтірілген кестелерде негізгі болжамға негізделген өзгеріс әсері бейнеленген, ал басқа болжамдар өзгеріссіз қалады. Сондай-ақ сезімталдықтың сызықтық емес сипатқа ие екенін атап өткен жөн, сондықтан алынған нәтижелерді интерполяциялау немесе экстраполяциялау жүргізілмеуі тиіс.

Сезімталдықты талдау Компанияның активтер мен пассивтерді белсенді басқаратынын ескермейді.

Бұған қосымша Компанияның қаржылық жағдайы нарықта болып жатқан өзгерістерге байланысты өзгерістерге ұшырауы мүмкін.

Жоғарыда келтірілген сезімталдықты талдаудағы басқа шектеулер әлеуетті тәуекелді ашу мақсатында нарықтағы гипотетикалық қозғалыстарды пайдалануды қамтиды, олар Компанияның нарықта қандай да бір сенімділік дәрежесімен болжау мүмкін емес алдағы өзгерістер туралы болжамын ғана білдіреді. Сондай-ақ барлық пайыздық мөлшерлемелер бірдей өзгереді деген болжам шектеу болып табылады.

Географиялық шоғырлануы

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның барлық қаржылық активтері мен міндеттемелері Қазақстан Республикасында шоғырландырылды.

Баға тәуекелі

Баға тәуекелі - бұл өзгерістер жеке қаржы құралына немесе шартқа тән факторлармен немесе нарықта айналыста болатын барлық осыған ұқсас шарттарға немесе қаржы құралдарына әсер ететін факторлармен туындағанына қарамастан, нарықтық бағалардың өзгеруінен сақтандыру шарттары бойынша қаржы құралдарының немесе активтердің және/немесе міндеттемелердің әділ құны немесе болашақ ақша ағындары ауытқитын тәуекел (пайыздық мөлшерлемелердің немесе валюталық бағамдардың өзгеру тәуекелі нәтижесінде туындайтындардан басқа).

Компанияның баға тәуекелі құны нарықтық бағалардың өзгеруі нәтижесінде ауытқитын қаржы активтерімен және қаржы міндеттемелерімен байланысты. Компания қатысуымен келісімшарттар шығармайды. Осылайша, баға тәуекеліне ұшырайтын сақтандыру немесе қайта сақтандыру шарттары жоқ.

Компанияның баға тәуекеліне қатысты саясаты инвестицияларға мақсаттар мен шектеулерді, ортараптандыру жоспарларын, жекелеген және жалпы үлестік құралдарға лимиттерді белгілеу және мониторинг жүргізу жолымен осындай тәуекелдерді басқаруды талап етеді.

Пайыздық мөлшерлеме тәуекелі

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанында Компанияның қаржы құралдары бойынша қалыптасқан орташа пайыздық мөлшерлемелер мынадай:

	2024 ж. Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %	2023 ж. Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %
Пайыздық активтер		
Рено	11,7%	10,4
Ақша қаражаты және олардың бағамалары	-	-
Банктердегі депозиттер	13,2%	11,4
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздар	9,2%	9,8
Өзге де жиынтық кіріс арқылы есепке алынатын бағалы қағаздар	12,8%	-

Пайыздық мөлшерлемелің өзгеру тәуекелі - әділ құн немесе қаржы құралы бойынша болашақ ақша ағындары нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруінен ауытқитын тәуекел.

Құбылмалы пайыздық мөлшерлемесі бар құралдар Компанияны ақша ағындарымен байланысты пайыздық тәуекелге ұшыратады, ал тіркелген пайыздық мөлшерлемесі бар құралдар Компанияны әділ құн тәуекеліне ұшыратады. Компанияда өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар қаржы құралдары жоқ. Алайда активтер мен депозиттердің РЕПО-ның жылдам айналымдылығына байланысты болашақта 100 базалық тармаққа пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі активтердің құрылымы 31 желтоқсанда сақталған кезде салықтарды төлегенге дейін Компанияның пайдасына мынадай әсерлерге әкелуі мүмкін:

	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Озгерту:	1% 9 279	71 927
	-1% (9 279)	(71 927)

18. ӘДІЛ ҚҰН

Әділ құнды бағалау активті сату кезінде алынатын немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасындағы әдеттегі мәміле жағдайында міндеттемені беру кезінде төленетін бағаны айқындауға бағытталған. Дегенмен, белгісіздікті және субъективті пікірлерді пайдалануды ескере отырып, әділ құн активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді беру шеңберінде іске асырылатын ретінде түсіндірілмеуге тиіс.

Активті нарықта айналыста болатын қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны нарықтық баға белгіленімдеріне немесе дилерлік бағаларға негізделеді. Компания бағалаудың өзге әдістерін пайдалана отырып, Компанияның барлық өзге қаржы құралдарының әділ құнын айқындайды. Бағалау әдістерінің мақсаты бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында активті сату

немесе міндеттемелерді беру бойынша ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операция жүргізілетін бағаны көрсететін әділ құнды бағалау тәсіліне қол жеткізу болып табылады. Бағалау әдістеріне ағымдағы сәтке келтірілген таза құнды бағалау және ақша қаражаты ағындарын дисконттау модельдері, нарықтық баға белгіленімдері белгілі ұқсас құралдармен салыстыру, сондай-ақ өзге де бағалау модельдері кіреді. Бағалау үшін пайдаланылатын пайымдаулар мен деректер тәуекелсіз және базалық пайыздық мөлшерлемелерді, кредиттік сірәлтерді және дисконттау мөлшерлемелерін бағалау үшін пайдаланылатын өзге де түзетулерді, акциялар мен облигациялардың бағамдарын, валюта бағамдарын, кор индекстерін, сондай-ақ бағалардың күтілетін ауытқуларын және оларды салыстыруды қамтиды. Бағалау әдістері нарықтың тәуелсіз қатысушылары айқындайтын есепті күнгі жағдай бойынша қаржы құралының құнын көрсететін әділ құнды айқындауға бағытталған.

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Компания әділ құнды көрсетілген бағаларды қалыптастыру кезінде пайдаланылатын деректердің мәнділігін ескеретін әділ құнды бағалаудың мынадай иерархиясын пайдалана отырып бағалайды.

- 1-деңгей: ұқсас қаржы құралдарына қатысты белсенді нарықтағы баға белгілеулер (түзетілмеген).
- 2-деңгей: 1-деңгейге жататын баға белгілеуден ерекшеленетін, тікелей (яғни баға белгілеу) не жанама (яғни баға белгілеуден алынған деректер) қол жетімді деректер. Бұл санат мыналарды пайдалана отырып бағаланатын құралдарды қамтиды: ұқсас құралдар үшін белсенді нарықтардағы нарықтық баға белгілеулер, белсенді ретінде қаралмайтын нарықтардағы ұқсас құралдар үшін нарықтық баға белгілеулер немесе барлық пайдаланылатын деректері тікелей немесе жанама түрде бақыланатын бастапқы деректерге негізделетін бағалаудың өзге де әдістері.
- 3-деңгей: қолжетімді емес деректер. Бұл санат бақыланатын бастапқы деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалана отырып бағаланатын құралдарды қамтиды, алайда мұндай бақыланбайтын деректер құралды бағалауға елеулі әсер етеді. Бұл санат ұқсас құралдар үшін бағаланатын құралдарды қамтиды, оларға қатысты құралдар арасындағы айырмашылықты көрсету үшін елеулі қалыптаспайтын түзетулерді немесе пайымдауларды пайдалану талап етіледі.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 9,288,507 мың теңге мөлшерінде әділ құн бойынша көрсетілетін қаржы құралдары 1-деңгейге және 3,769,698 мың теңге мөлшерінде әділ құн сатысының 2- деңгейіне жатқызылды (2023 жылғы 31 желтоқсанда - 474,362 мың теңге 1-деңгейге және 23,259 мың теңге мөлшерінде әділ құн иерархиясының 2-деңгейіне жатқызылды).

Келесі кестеле 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнды бағалау жатқызылған әділ құнның сатылық деңгейлері бөлінісінде әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы құралдарының талдауы ұсынылған. Кестеге баланстық құны әділ құнға қисынды жақындау болып табылатын ақша қаражатының және олардың баламаларының әділ құны, дебиторлық берешек және кредиторлық берешек туралы ақпарат кірмейді.

	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Әділ құн	Баланстық құн
2024 жылғы 31 желтоқсандағы амортизацияланған құны бойынша бағалы қағаздар	12 606 790	7 127 553	-	19 734 342	20 658 266
2023 жылғы 31 желтоқсандағы амортизацияланған құны бойынша бағалы қағаздар	13 071 210	8 691 907	1 632 650	23 395 767	24 650 269

19. КАПИТАЛДЫ БАСҚАРУ

Компания ҚР ҰБ нормативтік актілерінде белгіленген төлем қабілеттілігі маржасына қатысты

Қазақстан Республикасының нормативтік талаптарының объектісі болып табылады. Компания төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативін кемінде 1 мөлшерінде ұстауға міндетті. Төлем қабілеттілігі маржасы нақты төлем қабілеттілігі маржасын ең төменгі қажетті төлем қабілеттілігі маржасына бөлумен айқындалады. Төлем қабілеттілігінің ең төменгі қажетті маржасы таза еңбек сіңірілген сыйлықақыларды, төленген талаптарды және шетелдік қайта сақтандырушыларға берілген сыйлықақыларды қамтитын бірнеше факторлардың негізінде есептеледі.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания төлем қабілеттілігі маржасының коэффициенттерін сақтады.

20. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Сот талқылаулары

Парықта өзінің әдеттегі қызметін жүзеге асыру процесінде Компания заңдық талаптардың әртүрлі түрлерімен бетпе-бет келеді. Компания басшылығы сот талқылауы нәтижесінде туындайтын Компания міндеттемелерінің түпкілікті шамасы (олар болған жағдайда) болашақта Компания қызметінің қаржылық жағдайларына немесе нәтижелеріне елеулі теріс әсер етпейді деп пайымдайды.

Шартты салық міндеттемелері

Қазақстанның салық жүйесі салыстырмалы түрде жаңа бола тұра, заңнамалық нормалардың, ресми түсіндірулердің және сот шешімдерінің жиі өзгеруімен сипатталады, бұл көбінесе анық баяндалмаған және қарама-қайшы келеді, бұл ХҚЕС-қа сәйкес кірістерді, шығыстарды және қаржылық есептіліктің өзге де бағтарын есепке алу тәртібіне қатысты пікірлерді қоса алғанда, оларды әртүрлі салық органдарының біркелкі түсіндірмеуіне жол береді. Мұндай белгісіздік, атап айтқанда, салық салынатын табысты айқындау кезінде шегеруге жататын шығыстарға жатқызылуы мүмкін. Компания басшылығы барлық қажетті салықтық есептеулер жүргізілгендігіне және осыған байланысты қаржылық есептілікте қандай да бір резервтер есептелмегендігіне сенімді.

Салықтарды есептеудің дұрыстығына қатысты тексерулер мен тергеулерді ірі айыппұлдар салуға және пайыздар өндіріп алуға құқығы бар әртүрлі деңгейдегі реттеуші органдар жүргізеді. Салықтарды есептеудің және шығыстарды шегерімге жатқызудың дұрыстығы есепті кезеңде келесі күнтізбелік бес жыл ішінде тексерілуі мүмкін, алайда белгілі бір жағдайларда бұл мерзім ұзартылуы мүмкін.

Сыртқы саяси жағдай

Соңғы кездері байқалып отырған Ресей мен Украина тоңірегіндегі тұрақсыз геосаяси жағдай Қазақстандағы экономикалық белгісіздік деңгейін қосымша арттырды.

2022 жылғы ақпанда Ресей Федерациясы мен Украина арасындағы әскери қақтығысқа байланысты бірқатар елдер Ресей Федерациясына қатысты санкциялар енгізді. Жанжалдың әсері екі елдің экономикалық белсенділігіне ғана емес, жаһандық экономикаға да әсер етеді. Санкцияларды енгізу нәтижесінде әлемнің көптеген елдерінде шикізат және азық-түлік тауарларына бағалар өсті, ресурстарды жеткізу арасындағы белгіленген байланыстар бұзылды, бағаларға инфляциялық әсер байқалады, сондай-ақ талдаушылар әлемдік өнеркәсіп үшін экономикалық салдарды болжап отыр.

Компания басшылығы ағымдағы жағдайдың дамуын қадағалайды және таяу болашақта Компанияның орнықтылығы мен дамуын қолдау үшін қажет деп санайтын шараларды қабылдайды. Компания басшылығы осы оқиғалардың Компанияның қызметі мен қаржылық жағдайына әсерін бағалауды жалғастырады.

21. ЕСЕПТІ КҮННЕН KEЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

2024 жылғы 31 желтоқсанныан бастап және осы қаржылық есептілік бекітілгенге дейінгі кезеңде Компанияның қаржы-шаруашылық қызметінде активтер мен міндеттемелердің құнында елеулі өзгерістерге әкеп соқтырған қандай да бір оқиғалар болған жоқ.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық есептілікті Компания басшылығы 2025 жылғы 27 мамырда шығаруға мақұлдады.

БАСҚАРМАСЫНЫҢ ТОРАҒАСЫ

К.А. МУКАЖАНОВ

БАС БУХГАЛТЕР

- БЕЖКЕД ДИРЕКТОРЫ

А.А. ЛУБАКИРОВА

